

การเกิดขึ้นและการดำรงอยู่ของธุรกิจภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
The Formation and Stability of Sufficiency Economy

ศรีสุดา อยู่แย้มศรี
มาเรียม นะมิ
ทัศนีย์ โปธิสรณ์
มนัส บุญวงศ์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนเงินงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อเรื่อง : การเกิดขึ้นและการดำรงอยู่ของธุรกิจภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัย : นางศรีสุดา อยู่เข้มศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นะมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศนีย์ โพธิสรณ์ นายมนัส บุญวงศ์

พ.ศ. : 2554

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจระดับย่อมและระดับกลาง 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจระดับย่อมและระดับกลางในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้านหลัก Balanced Scorecard 3) เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจระดับย่อมและระดับกลางที่แตกต่างกัน ตัวอย่างประชากรได้แก่นักธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 350 ตัวอย่าง และตัวอย่างที่ถูกสัมภาษณ์ จำนวน 25 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์ตาม ซึ่งวิเคราะห์ค่าความเที่ยงได้ 0.9210 และแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย \bar{X} ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ One way ANOVA และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการแจกแจงความถี่

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักธุรกิจนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมไปปฏิบัติระดับค่อนข้างมาก โดยเรียงลำดับการปฏิบัติ ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านหลักธรรมาภิบาล และหลัก Balanced Scorecard 2) นักธุรกิจมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ ระหว่างด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) นักธุรกิจในแต่ละระดับ มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ไม่แตกต่างกันในการดำเนินธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Title : The Formation and Stability of Sufficiency Economy
Researchers : Mrs. Srisuda Yooyamsri Mrs. Mariam Nami Mrs. Tasanee Shothisorn
Mr. Manus Boonwong
Year : B.E. 2554

ABSTRACT

The purpose of this research were 1) to study the application of sufficiency economy philosophy in business small and middle 2) to compare the sufficiency economy philosophy levels of business on economic, social, environment, culture, good governance and Balanced Scorecard 3) to compare the sufficiency economy philosophy performance among business with different grade levels.

The samples were small and middle business in Bangkok and near Bangkok. The sample size with 350 answered the questionnaires with and another group with 15 business were interviewed. The research instruments were a set of questionnaire with a reliability of 0.9210 and an interview form. The data from the questionnaires were analyzed by frequency distributions, percentage, mean, standard deviation and one way ANOVA and the data from interview form were analyzed by frequency distributions.

The findings of the study were: 1) Sufficiency economy philosophy application among small and middle business were high, sequently form their practices as follows: economic, social, good governance and Balanced Score Card 2) Performance on sufficiency economy philosophy application in business of small and middle were significantly different at 0.05 level when comparing in different aspects. 3) Sufficiency economy philosophy performance level of business in each grade levels were not significantly different at 0.05 levels.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากนักธุรกิจทั้งขนาดย่อมและขนาดกลางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ได้ให้ข้อมูลการดำเนินธุรกิจอย่างตรงไปตรงมาในการน้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับการประยุกต์ใช้หลักการทางบริหารธุรกิจจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณะบริหารธุรกิจที่กรุณาให้คณะผู้วิจัยได้ใช้เวลาราชการบางส่วนในการเก็บรวบรวมข้อมูล และอนุเคราะห์ในการใช้อุปกรณ์สำนักงานและบุคลากรของคณะในการดำเนินงานด้านงานเอกสาร และสนับสนุนงบประมาณในการทำการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความรู้ ปัญญาด้วยดีเสมอมา ประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ขอมอบเป็นกตเวทิตาคุณแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
สรุป.....	6
2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง.....	7
ความเป็นมาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	10
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	11
เศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินงานวิจัย	13
หลักธรรมาภิบาล.....	15
หลักการ Balanced Scorecard	17
หลักธรรมาภิบาล	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
สรุป.....	28
3 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	29
การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29

ประชากรและตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	29
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
การนำเสนอข้อมูล.....	33
สรุป.....	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	34
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัย.....	44
สรุป.....	47
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	48
สรุปผลการวิจัย.....	49
ผลการวิจัยจาก.....	50
อภิปรายผลการวิจัย.....	51
ข้อเสนอแนะ.....	53
ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ.....	53
ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป.....	53
สรุป.....	54
บรรณานุกรม.....	55
บรรณานุกรม.....	56
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	58
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	59
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
แบบสอบถาม.....	61
แบบสัมภาษณ์.....	66
ประวัติคณะผู้วิจัย.....	67

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม.....	35
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในด้านเศรษฐกิจ.....	36
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ ในการประกอบธุรกิจจำแนกตามขนาดของกิจการในด้านสังคม.....	37
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ ในการประกอบธุรกิจจำแนกตามขนาดของกิจการในด้านสิ่งแวดล้อม.....	38
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ ในการประกอบธุรกิจจำแนกตามขนาดของกิจการในด้านวัฒนธรรม.....	39
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ ในการประกอบธุรกิจ จำแนกตามขนาดของกิจการในหลักธรรมาภิบาล.....	40
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ ในการประกอบธุรกิจ จำแนกตามขนาดของกิจการ ในด้าน Balanced Scorecard	41
8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ ในการดำเนินธุรกิจในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้านหลัก Balanced Scorecard.....	42
9	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างด้านของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจ.....	43
10	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และBalanced Scorecard ของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจ.....	43
11	ข้อมูลเปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจ ของนักธุรกิจจำแนกตามขนาดของธุรกิจ.....	44
12	แสดงการแจกแจงความถี่เกี่ยวกับปัจจัยและข้อเสนอแนะของการปฏิบัติการ ในการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุดในระดับ ไม่ดำเนินธุรกิจ โดยกำหนดอัตราค่าไถ่เงินเกินความเป็นจริง.....	44

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
13	แสดงการแจกแจงความถี่เกี่ยวกับปัจจัยและข้อเสนอแนะของการปฏิบัติ การในการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากใน ประเด็นการยึดหลักความเติบโตอย่างพอประมาณและยั่งยืน.....	45
14	แสดงการแจกแจงความถี่เกี่ยวกับปัจจัยและข้อเสนอแนะของการปฏิบัติ การในการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากใน ประเด็นการไม่ดำเนินธุรกิจแบบก้าวกระโดด.....	45

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมา นับตั้งแต่เริ่มมีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ในปีพ.ศ. 2504 เพื่อนำประเทศเข้าสู่ยุคของความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการขยายอุตสาหกรรมอย่างกว้างขวาง การพัฒนาให้ชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลาง ความเจริญขนาดใหญ่ ส่งผลให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตในระดับดี ในช่วงก่อนวิกฤติปี 2540 ประเทศไทยมีการขยายตัวที่ดี ทั้งด้านการส่งออก การผลิต รวมทั้งมีการปรับโครงสร้างการผลิต โดยมีความเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น สินค้าอุตสาหกรรมก็เป็นสินค้าที่มีทักษะการผลิตสูงขึ้น (ฉัตรพงศ์ ทองภักดี และวิศาล บุปผาเวส, 2540 หน้า 4-6) อัตราการขยายของผลผลิตมวลรวมของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2502-2516 เฉลี่ยร้อยละ 8.1 ต่อปี ต่อมาในปี พ.ศ. 2517-2528) ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก อัตราการขยายของผลผลิตมวลรวมของประเทศไทยยังสูงถึงร้อยละ 6.3 ต่อปี และปี 2529-2539 อัตราการขยายของผลผลิตมวลรวมของประเทศไทยคือ ร้อยละ 9.1 ซึ่งจะเห็นได้ว่าก่อนเหตุการณ์วิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดีมาโดยตลอด แม้จะลดลงบ้างในช่วงปี 2539 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกก็ตาม ปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตของผู้คนเกือบทุกระดับในสังคมไทย สืบเนื่องมาจากเรื่องเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้คนโดยตรง การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการผลิต การบริโภคที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิตล้วนเกี่ยวข้องกับคนทุกระดับ ดังนั้นเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจขึ้น การที่จะแก้ไขปัญหาได้ จำเป็นจะต้องแก้ปัญหาที่ต้นเหตุและต้องใช้ระยะเวลาหลังการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจดังกล่าวทำให้เกิดการชะงักงันของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปัญหาการว่างงาน ความยากจน และความไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคมขยายกว้างขึ้นไปอีก ซึ่งการขยายตัวทางเศรษฐกิจติดลบร้อยละ 1.4 และ 1.5 การว่างงานที่มีอยู่ทั่วโลก เช่น ในประเทศยุโรปตะวันตก ปัญหาการว่างงานเพิ่มขึ้นจากเดิม (ช่วง ค.ศ. 1960-1973) ว่างงาน 3.2% เพิ่มขึ้น 7.3% ในช่วง ค.ศ. 1980-1994 (สหรัฐอเมริกาเพิ่มมากที่สุดเป็น 11.5% ญี่ปุ่นเพิ่มมากกว่า 13.3% สหราชอาณาจักรมากกว่า 13.2% ตามสถิติของ UNCTAD, 1995) จากปัญหาเศรษฐกิจที่เป็นระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาให้กับสังคมโลกมากมาย รวมทั้งก่อให้เกิดความยากจนแผ่ขยายเพิ่มขึ้น ขณะที่ความมั่งคั่งกระจุกตัวอยู่กับบรรดาอภิมหาเศรษฐีไม่กี่ครอบครัว รวมทั้งทุนนิยมที่อิงการตลาด ที่ส่งเสริมให้การบริโภคอย่างไม่มีขีดจำกัดก็แผ่อิทธิพลไปทุกส่วนของชีวิตของทุกสังคม อันส่งผลให้เกิดความฟุ้งเฟ้อในการดำรงชีวิต ดังกล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่าปัญหาในแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและการบริหารเศรษฐกิจทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ผ่านมา ยังไม่มีความสมดุล ไม่สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจที่ผ่านมา ส่งผลให้มีการโน้มนำแนวพระราชดำริสทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ในการประยุกต์ใช้กับทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงถึงแนวทางการดำรง

อยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ รวมทั้งในระดับธุรกิจเอกชนด้วยแม้ว่าในภาพรวมประชากร โดยทั่วไปจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต แต่ในขณะเดียวกันผลที่ตามมาคือ การเกิดปัญหาอย่างรอบด้าน กล่าวคือ การมุ่งเน้นพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยที่ประเทศไทยไม่เคยมีพื้นฐานทางด้านนี้มาก่อนส่งผลให้ต้องพึ่งพาต่างประเทศในทุกด้าน นับตั้งแต่เงินทุน เทคโนโลยี วัตถุดิบ รวมทั้งตลาดในการค้าขายสินค้า ทำให้ต้องพัฒนาให้เป็นที่ไปตามกลไกตลาดโลกตลอดเวลา ในขณะที่ระดับบุคคล ประชาชนไทยส่วนใหญ่ตกอยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ลัทธิบริโภคนิยมเข้ามามีบทบาทในการกำหนดวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม การยกย่องให้เกียรติบุคคลที่มีฐานะทางสังคม ตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี มากกว่าการให้ความสำคัญกับคุณธรรมจริยธรรมของคน ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้นำมาซึ่งปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ในปี 2542 ระบุว่าประเทศไทยติดอันดับเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันเป็นอันดับที่ 69 จาก 99 ประเทศ และในปี 2543 อันดับของประเทศไทยอยู่ที่ 60 จาก 90 ประเทศ (กรมการศาสนา, 2549 : บทนำ) การพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญทั้งด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ตลอดจนถึงความเจริญทางเทคโนโลยีทั้งหลาย ล้วนทำให้มนุษย์ต่างพยายามดิ้นรนหาหนทางไปสู่ความรุ่งเรือง ร่ำรวย และมั่งคั่ง เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสแห่งทุนนิยมที่กระจายตัวไปทั่วภูมิภาคของโลก นำมาซึ่งสิ่งที่เรียกว่า “การพัฒนา” อันนำไปสู่โลกแห่งการเปลี่ยนแปลงสังคมทั้งสังคมเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ ทั้งในกลุ่มผู้ประกอบการทั้งขนาดย่อมและขนาดกลาง ล้วนดำเนินธุรกิจภายใต้กระแสทุนนิยมตามแบบตะวันตกเพื่อให้หลุดพ้นจากความด้อย หรือความล้าหลัง พัฒนาไปสู่ความทันสมัยพร้อมวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป กระบวนการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ส่งผลต่อกระบวนการทางสังคมได้ก่อให้เกิดผลลบติดตามมาด้วย จนนำไปสู่สภาพของสังคมไทยที่ต้องประสบกับปัญหาการพัฒนาหลายด้าน ความอ่อนแอทางเศรษฐกิจของสังคมไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจอย่างรุนแรงในปี 2539-2540 จากการที่คนไทยดำเนินชีวิตอยู่บนความประมาท ฟุ้งเฟ้อ การบริโภคนิยม การดำเนินธุรกิจที่สร้างความมั่งคั่งโดยขาดการไตร่ตรอง เมื่อเกิดการประกาศค่าเงินบาทลอยตัว ส่งผลให้สถาบันการเงิน และอุตสาหกรรมทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ประสบปัญหาขาดทุน องค์กรจำนวนมากตกอยู่ในสภาพล้มละลาย เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดคนไทยจำนวนมากกลายเป็นผู้ว่างงานและเดินทางกลับภูมิลำเนา จากวิกฤติการณ์ดังกล่าว ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และได้พระราชทานแนวคิดเพื่อแก้ไขปัญหาและหาทางออกให้กับพสกนิกรไทย เพื่อให้สามารถผ่านพ้นวิกฤติในครั้งนั้นไปได้ โดยพระราชทานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ชาวไทย ดังกระแสพระราชดำรัส “... ถ้าสามารถที่จะเปลี่ยนไปทำให้กลับเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ต้องทั้งหมด แม้แต่ครั้งหนึ่งก็ไม่ต้อง อาจจะสักเศษหนึ่งส่วนสี่ ก็จะสามารถอยู่ได้...” (พระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2540, 2541ก: 51) และมีพระราชดำรัสเพิ่มเติมในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2541 ดังนี้ “... คำว่าพอก็เพียงพอ เพียงนี้ก็พอ ดังนั้นเอง คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้อง

พอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง” (พระราชดำรัสพระราชทานในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อ 4 ธันวาคม 2541 อ้างถึงในสำนักพระราชเลขานุการ, 2542) การให้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ นักธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการดำเนินธุรกิจที่เริ่มจากเงินลงทุน จำนวนไม่มากนัก ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องมีความระมัดระวังในการลงทุนที่ไม่เกินกำลัง ดังนั้นการดำเนิน ธุรกิจโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปโดยยึดหลักสายกลาง ขจัดความ เสี่ยง เพื่อป้องกันปัญหาการขยายธุรกิจจนเกินศักยภาพ อันจะส่งผลเสียหรืออาจทำให้ต้องเลิกกิจการในที่สุด แนวคิดและแนวปฏิบัติของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นผล มาจากพระราชกรณียกิจที่ได้ทรงบำเพ็ญอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานตลอดระยะเวลากว่า 30 ปี ซึ่งหน่วยงาน ภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เป็นหน่วยงานหลักของประเทศ ในการวางแผนให้กับประเทศไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้ร่วมกัน พิจารณากลับกรองแนวพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสรุปออกมาเป็นนิยาม ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยทุกระดับ ได้มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักปรัชญาและน้อมนำไปเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548: 15-16)

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมี เหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และ ไกลการปฏิบัติตามคุณลักษณะทั้ง 3 ประการ จะประสบผลสำเร็จได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขด้านความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความ รอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวัง ในขั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม เช่น มีความ ซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร การมีสติปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง ไม่ดำเนินชีวิตอย่างประมาทจาก ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้นำมาสู่การพัฒนาแนวทางตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของคน เนื่องจากคนเป็นเป้าหมายสูงสุด

ของการพัฒนา สร้างให้เป็นผู้ที่มีความสมดุลทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะ สามารถคิดวิเคราะห์ได้ อย่างมีเหตุผล ภายใต้กรอบของคุณธรรม ทำให้รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถตัดสินใจโดยใช้หลักความพอประมาณในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทน ขยันหมั่นเพียร อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

จากบทบาทและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการดำเนินธุรกิจตามหลักเศรษฐกิจแบบทุนนิยม โดยมุ่งแต่การแสวงหากำไรสูงสุดนั้นอาจเกิดผลเสียได้ หากธุรกิจสามารถน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินธุรกิจด้วยการกำหนดเป็นนโยบายขององค์กรเพื่อให้บุคคลในองค์กรมีทัศนคติ ด้านความพอประมาณ ความพอดี และขยายผลนำไปสู่การปฏิบัติร่วมกันขององค์กร จึงทำให้คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่า การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับธุรกิจขนาดย่อม หรือธุรกิจขนาดกลางจึงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องศึกษาเพื่อให้ทราบถึงวิธีการในการน้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพอันจะเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อรองรับและสนับสนุนการเกิดขึ้นและการดำรงอยู่ของธุรกิจที่ยึดถือทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาการนำทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจของนักธุรกิจ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และหลักการ Balanced Scorecard
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาได้ 3 ประเด็น คือ ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตของแนวคิดทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ร่วมกับหลักการด้านธุรกิจสมัยใหม่ ได้แก่ หลักธรรมาภิบาล และหลัก Balanced Score Card สำหรับผู้ที่ประกอบธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจมาใช้ในการดำเนินธุรกิจเท่านั้นขอบเขตด้านประชากร กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ประกอบธุรกิจการค้าที่มีขนาดของธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางเท่านั้นขอบเขตด้านพื้นที่ กำหนดเขตพื้นที่เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลเท่านั้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง หมายถึง หน่วยงานเอกชนที่ประกอบการค้าการขายด้วยเงินลงทุนจำนวนไม่เกิน 5 ล้านบาท โดยอาจค้าขายสินค้าประเภทอาหาร เครื่องอุปโภคบริโภค หรือสินค้าที่จำเป็นการครองชีพ หรืออาจเป็นการซื้อสินค้ามาเพื่อขายต่อ โดยมีผู้ประกอบการในลักษณะพ่อค้าคนเดียว ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัท จำกัด

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประทานให้แก่คนไทย โดยเน้นหลักทางสายกลางของพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย หลักปฏิบัติ 3 ประการ ได้แก่ พอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรู้ควบคู่คุณธรรม เพื่อพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงจากโลกภายนอก รวมทั้งทำให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุลและมีความยั่งยืน

การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ หมายถึง การน้อมนำทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกันแนวคิดด้านการประกอบธุรกิจ ได้แก่ ด้านหลักธรรมาภิบาล และหลัก Balanced Score card มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ ประกอบด้วยหลักแนวคิดรวม 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ การปฏิบัติโดยยึดหลักความประหยัดในการใช้จ่าย ลดสิ่งฟุ่มเฟือย มีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบก่อนการลงทุนที่มีภาระหนี้สินในระยะยาว
2. ด้านสังคม เป็นการปฏิบัติหน้าที่การงาน การค้า การลงทุน โดยไม่เอาเปรียบสังคม ด้วยการมีสติ มีปัญญาพิจารณาผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับสังคม รวมทั้งการรู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวมด้วย
3. ด้านสิ่งแวดล้อม การประกอบธุรกิจด้วยการยึดหลักประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยการใช้จ่ายอย่างประหยัด คุ่มค่า นอกจากนี้จะมีประโยชน์ต่อธุรกิจแล้วยังมีประโยชน์ต่อประเทศในส่วนรวมด้วย
4. ด้านวัฒนธรรม การดำเนินธุรกิจโดยอยู่ในกรอบของศีลธรรม วัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรมที่เป็นความดีงามที่ธุรกิจต้องตอบแทนคืนให้แก่สังคม ไม่เอาเปรียบแก่ผู้บริโภคในการกำหนดราคาให้เหมาะสมและการไม่เอาเปรียบกับลูกค้า
5. ด้านหลักธรรมาภิบาล เป็นการดำเนินธุรกิจภายใต้หลักของความมีการบริหารที่ใช้หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า
6. หลักการ Balanced Scorecard เป็นเครื่องมือการดำเนินธุรกิจที่วัดผลงานในมิติต่าง ๆ ได้แก่ มิติด้านการเงิน มิติด้านลูกค้า มิติด้านกระบวนการภายใน มิติด้านการเรียนรู้ และเติบโต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้หน่วยงานเอกชนที่น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ทราบถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการนำทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ภายในหน่วยงาน และนำไปสู่การขยายผลไปสู่องค์กรธุรกิจ ในขนาดใหญ่ต่อไป
2. ผลการวิจัยนี้จะทำให้นักธุรกิจมีความเข้าใจการเกิดขึ้นและการดำรงอยู่ของธุรกิจเมื่อปรับเปลี่ยนกลยุทธ์หน่วยงานตามแนวทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง
3. ผลการวิจัยนี้จะทำให้เกิดความรู้ที่จะสนับสนุนและอธิบายการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจทำให้เกิดทางเลือกใหม่ที่สามารถเชื่อมโยงมิติด้านการบริหารจัดการไปสู่การพัฒนาสังคมไทยต่อไป

สรุป

บทนี้เป็นบทนำของการวิจัย ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญและความเป็นมาของการวิจัย ประกอบด้วยความเป็นมา และความสำคัญของการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย. เพื่อศึกษาการนำทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจของนักธุรกิจเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และหลัก Balanced Scorecard เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันในการประกอบธุรกิจ ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเรียงลำดับตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. หลักธรรมาภิบาล
3. หลักการ Balanced Scorecard

จากแนวความคิดทั้ง 3 ประการ มีรายละเอียด ดังนี้

ทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Philosophy of The Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาที่คำนึงถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ มีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินงานทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาที่รอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งทางด้านวัตถุ สังคม และสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกเป็นอย่างดี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานแนวคิดทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงไว้ให้กับประชาชนไทย ดังพระราชดำรัสบางตอน ดังนี้

“การจะเป็นเสือนั้น ไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่าอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง อันนี้ก็เคยบอกว่าความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกคนครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก”

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น มีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนของบุคคลในทุกกระดับ โดยมุ่งเน้นสู่การปฏิบัติของบุคคลที่อยู่ในทางเดินสายกลางและมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบในทุกขั้นตอน

3. คำนิยามของคำว่าพอเพียงจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากหรือน้อยเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและต้องพิจารณาถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อการกระทำนั้น ๆ ด้วยความรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การที่บุคคลจะต้องมีการเตรียมความพร้อมของตัวจากผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งระยะใกล้และระยะไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมหรือการกิจต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับที่พอดีและพอเพียงจะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้และคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรมเป็นพื้นฐาน ดังนี้

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้มีความเชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม จะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นด้วยการสร้างความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความพากเพียรพยายาม ด้วยการใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับทุกภาคส่วนทั้งในภาคประชาชน ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจนั้น อันจะเป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำเนินธุรกิจให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความมั่นคงยั่งยืนของธุรกิจ นั้นควรประกอบด้วย

1. การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีคุณค่ามาก สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขจุดอ่อน ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์ และระบบทุนนิยมที่มุ่งเน้นในด้านวัตถุและกำไรสูงสุด และส่งผลให้เกิดช่องว่างทางสังคมที่เพิ่มขึ้นอันจะนำไปสู่ความแตกแยกในสังคมมากขึ้น ดังนั้นการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากระบบทุนนิยมดังกล่าวจะต้องทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีส่วนในการกำหนดการปกครองประเทศตาม

หลักประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริง และจะต้องมีการยอมรับความเป็นประชาธิปไตยแห่งรัฐให้ได้สำหรับธุรกิจที่ได้น้อมนำหลักการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์กับการบริหารจัดการธุรกิจด้วยการปรับเปลี่ยนแนวความคิดในการดำเนินธุรกิจจากที่มุ่งกำไรสูงสุด เปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการตามกระบวนการทันสมัยใหม่ด้วยการเน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ในส่วนของผู้บริหารระดับสูงจะต้องมุ่งการบริหารที่มีความโปร่งใส มีคุณธรรมจริยธรรม สำหรับในระดับพนักงานนั้นจะต้องฝึกให้เกิดการดำรงชีวิตอย่างรู้จักความประหยัดและมีความพอดี พอประมาณ และการพึ่งตนเอง นอกจากนี้การพัฒนาธุรกิจนั้นจะต้องดำเนินธุรกิจแบบไม่มุ่งประโยชน์ของผู้ประกอบการแต่มุ่งสู่ผู้ปฏิบัติงาน ลูกค้า และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยทำให้ทุกคนมีรายได้พอเพียงและมีอาชีพที่มั่นคง

2. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลาง

ในการดำเนินธุรกิจขนาดกลาง หากนำแนวคิดทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะก่อให้เกิดผลดีต่อการดำเนินธุรกิจ ดังนี้

2.1 การนำเอาเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการดำเนินธุรกิจนั้นควรพิจารณาในเรื่องของคุณภาพกับราคาที่ไม่แพงแต่ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า

2.2 การพิจารณาขนาดของการผลิตของกิจกรรมให้เหมาะสมกับการบริหาร

2.3 ขจัดความโลภจากการตั้งราคาสูงเกินความเป็นจริงโดยมุ่งหวังกำไรในระยะสั้น

2.4 มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค ลูกค้า ลูกจ้าง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ขายปัจจัยการผลิต หุ้นส่วน เป็นต้น

2.5 เน้นการบริหารความเสี่ยงจากการกระจายการลงทุนไม่สร้างหนี้สินที่เกินความจำเป็น

2.6 เน้นการบริหารความเสี่ยงจากการผลิตสินค้าที่หลากหลาย และมีการปรับเปลี่ยนโดยคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลัก

2.7 เน้นการตอบสนองตลาดภายในท้องถิ่น ตามภูมิภาค ตลาดภายในประเทศ และขยายสู่ตลาดต่างประเทศตามความเหมาะสมกับสภาพของธุรกิจ

3. การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในธุรกิจขนาดย่อม

ในการประกอบธุรกิจเอกชนขนาดย่อม หมายถึง ธุรกิจเจ้าของคนเดียว บริษัทจำกัด บริษัทที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 1 ล้านบาท ที่มีความเสี่ยงสูงในการดำเนินธุรกิจและในปัจจุบันประเทศไทยประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จึงทำให้บางธุรกิจมีผลการดำเนินธุรกิจขาดทุนหรือไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นผู้เป็นเจ้าของธุรกิจที่ได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจอย่างมีสติปัญญาและไม่ประมาท คำนึงถึงประโยชน์ร่วมกันของบุคคลทั้งองค์กร โดยยึดหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ และไม่แสวงหากำไรในระยะสั้น โดยตั้งราคาสูงเกินไป และคำนึงถึงความยั่งยืนของสภาพแวดล้อม ด้วยการให้ความสนใจกับชุมชนโดยรอบองค์กร ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่ส่งผลกระทบต่อทางตรงและทางอ้อมต่อชุมชน

4. เศรษฐกิจพอเพียงกับภาคการผลิต

ในการน้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในภาคการผลิตนั้นมีรูปแบบ ดังนี้

4.1 ภาคการเกษตร รูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมของภาคเกษตร คือ การพัฒนาแบบสมดุล ระหว่างการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ กระบวนการผลิตที่รักษาสິงแวดล้อม การดูแลบริเวณโดยรอบไม่ให้กลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรม การรักษาพื้นฟูดิน และน้ำอย่างเหมาะสมเพื่อให้การเกษตรสามารถดำรงอยู่กับเกษตรกรอย่างมั่นคง

4.2 ภาคอุตสาหกรรม เน้นอุตสาหกรรมที่สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานเข้าสู่กระบวนการผลิตที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการใช้เงินทุนที่มีอัตราความเสี่ยงต่ำ

4.3 ภาคการบริการ ให้ความสำคัญกับการดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สภาพสังคม ประชาชนผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากจนเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

ความเป็นมาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการในการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภายใต้ระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเสรีที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในโลกขณะนี้ การเปลี่ยนแปลงที่ไม่แน่นอนและรวดเร็วเป็นพลวัต การทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีทั้งทวีภาคีและพหุภาคีที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วหลีกเลี่ยงไม่ได้เพื่อเพิ่มประสิทธิผลต่อระบบเศรษฐกิจโลก กระแสบริโภคนิยมที่ระดมให้ผู้บริโภคริโภคอย่างไม่สมเหตุสมผล การลดอุปสรรคทางการค้าโดยการลดภาษีศุลกากร การเข้าถึงผู้บริโภคโดยการประชาสัมพันธ์ทำได้โดยสะดวก ความไม่เข้าใจในสิทธิ์ในการบริโภค การกำหนดและควบคุมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ 1) ผู้ประกอบการรวมทั้งผู้บริโภครายเล็กที่มีอำนาจต่อรองน้อยกว่าผู้จำหน่าย ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบในการเลือกบริโภคสินค้าทั้งสินค้าทุนและสินค้าอุปโภค บริโภค นำไปสู่วัฒนธรรมบริโภคนิยมที่ไร้เหตุผล ขาดความพอดีพอเพียง 2) ผู้ประกอบการแข่งขันกันปรับกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์และสนองตอบเกินความจำเป็นของผู้บริโภค แทนที่จะเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน โดยการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตเพื่อเพิ่มคุณค่าในตัวผลิตภัณฑ์สร้างความแข็งแกร่งให้กับสินค้า ซึ่งเป็นการพัฒนาผู้ประกอบการอย่างยั่งยืน 3) สังคมเกิดกระแสบริโภคนิยมอย่างรุนแรง ขาดความพอดีพอเพียง อันจะนำไปสู่ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งหากไม่เร่งดำเนินการจัดการ อาจทำให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงต่อประเทศไทย

หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรภาคเอกชนที่มีสมาชิกมากกว่า 20,000 รายที่เป็นนิติบุคคลขนาดและกลางขนาดย่อมทั่วประเทศทุกจังหวัด ประกอบไปด้วยสมาคมการค้ามากกว่า 90 สมาคมที่เป็นสมาชิกและร่วมกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีหอการค้าต่างประเทศเป็นสมาชิกโดยมีความร่วมมือกันเป็นอย่างดีมาโดยตลอด มีมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยซึ่งเป็นหน่วยงานทางวิชาการระดับอุดมศึกษาอันเป็นที่ยอมรับกันอย่างสูงทั้งในและต่างประเทศ หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มีคณะกรรมการหลายคณะเช่น คณะกรรมการความรับผิดชอบต่อสังคม คณะกรรมการ

ธรรมาภิบาล คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี คณะกรรมการกฤษฎีกาและการค้าระหว่างประเทศ ฯลฯ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาภาคเอกชนให้มีความเข้มแข็งเพื่อเสริมสร้าง เศรษฐกิจไทยให้เข้มแข็ง เติบโต และยั่งยืน โดยสร้างให้ผู้ประกอบการไทยมีความตระหนัก และดำเนินการประกอบธุรกิจการค้าอย่างมีธรรมาภิบาลและมีความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในรูปของกฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศที่ปรับเปลี่ยนไปเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อเศรษฐกิจของโลกภายใต้ระบอบทุนนิยมเสรี

โดยยึดหลักสำคัญตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน ภายใต้คุณธรรม และความรู้ เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนไทยทุกคนทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาครัฐ ในการดำรงอยู่และดำเนินชีวิตเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โครงการมาตรฐานความคุ้มค่าเงิน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกิจกรรมที่จะทำให้เกิด 1) การสร้างความตระหนัก และองค์ความรู้กับผู้ประกอบการ ให้มีความเข้าใจในสิทธิในการบริโภค ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และทัศนคติในการเลือกบริโภคนำไปสู่ค่านิยมและวัฒนธรรมใน การบริโภคอย่างพอเพียง มีเหตุผล มีผล ซึ่งในวงจรการบริโภคผู้ประกอบการก็คือผู้บริโภคสินค้าทุน และสินค้าอุปโภคบริโภคกลุ่มใหญ่ นั่นเอง 2) การสร้างเสริมและการพัฒนาเครื่องมือเพื่อให้ผู้ประกอบการ ได้ใช้เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนำเสนอต่อผู้บริโภค ในการตัดสินใจบริโภคอย่างมีเหตุผลพอเพียงกับความต้องการที่แท้จริง เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง 3) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริโภคสินค้าทุนหรือปัจจัยการผลิตของผู้ประกอบการ เป็นการเปลี่ยนวิกฤติเป็น โอกาสจากการขยายผลของการค้าเสรีที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว 4) การเสริมสร้าง ธรรมาภิบาลให้กับผู้ประกอบการ โดยการเปิดเผยข้อมูลด้านคุณภาพที่แท้จริงของสินค้าผ่านเครื่องมือมาตรฐาน ความคุ้มค่าเงินให้ผู้บริโภคเป็นผู้ตัดสินใจ แทนที่ใช้สื่อการโฆษณาเกินจริง 5) กระตุ้นให้ผู้ผลิตต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต นำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตอบสนองตรงกับความต้องการที่พอดีพอเพียงและมีมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของสากล สอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกันและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา 6) การสร้างภูมิคุ้มกันต่ออุปนิสัยการบริโภคตามความนิยม นำไปสู่ความสมดุลสมผลในการบริโภค ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- 1.เศรษฐกิจพอเพียง มีคุณลักษณะ ๓ ประการ ได้แก่ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป หรือไม่สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
- 2.ความมีเหตุผล หมายถึง ทุกการตัดสินใจ การกระทำ การลงทุน ต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล คำนึงถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ
- 3.การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเผชิญผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากทั้งภายในและภายนอก

ทั้งนี้ ต้องมีเงื่อนไขสำคัญ 2 ประการ ได้แก่

1. มีความรู้ คือ มีความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังในการนำความรู้ วิทยาการเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการปฏิบัติ

2. มีคุณธรรม คือ มีความตระหนัก มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ในหลวงคือพ่อของแผ่นดิน ปีนี้พระองค์ทรงครองราชย์มาครบ ๖๐ ปี พระองค์ทรงเสียดสละ ทรงงานอย่างเหน็ดเหนื่อยเพื่อคนไทยมายาวนาน โดยทรงหวังให้คนไทย “อยู่เย็น” และสังคมไทย “เป็นสุข” พระองค์ท่านทรงงานหนัก ทรงบริโภคน้อย ทรงใช้น้อย เพื่อสร้างแบบอย่างที่ดีให้พสกนิกรได้เห็น พระองค์ท่านทรงสอนให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม พระองค์ท่านทรงสอนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้คนไทยได้ศึกษา เรียนรู้ให้เข้าใจ เพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตอย่างพอดี พอประมาณ สมดุล ไม่สุดโต่ง และสร้างภูมิคุ้มกันภัยที่อาจเกิด แก่ตน แก่ครอบครัว แก่การงาน และแก่สังคม เศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ท่าน ไม่ใช่สอนให้เอาเงินเป็นตัวตั้ง ไม่ใช่แค่เรื่องการค้า การขาย เรื่องการทำมาหากิน หรือเรื่องตัวเลขทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ท่าน ไม่ใช่การชวนกันถอยหลังกลับไปอยู่ในยุคโบราณที่ ขาดแคลน อัดคักขัดสน เศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ท่าน ไม่ใช่สอนให้คนหยุดพัฒนา หยุดกระตือรือร้น หยุดรับความรู้และเทคโนโลยี

เศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ท่าน ไม่ใช่สอนให้คนรอคอยแบมือขอรับแต่การสงเคราะห์ ช่วยเหลือเรื่อยไป เศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ท่าน ไม่ใช่สอนให้ทำทุกสิ่งที่สามารถปั่นตัวเลขการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างไม่ลืมหูลืมตาตรงกันข้าม เศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ท่าน คือการสอนให้ทุกคน ทุกครอบครัว ทุกองค์กรอยู่ในโลกปัจจุบันอย่างมีสติ มีปัญญา รู้เท่าทันโลก ขยันขันแข็ง เอาการเอางาน รับผิดชอบ ทำทุกภารกิจอย่างพอดี พอประมาณ สมเหตุสมผล ไม่โลภเกินพอดี กล้าเผชิญกับโลกปัจจุบันอย่างชาญฉลาด เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้ตัวเอง ให้ครอบครัว ให้องค์กร และให้สังคม เพื่อไม่ตกเป็นให้เอกราชแก่ทุนโลก ไม่ว่าจะมาด้วยรูปแบบใด

เศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ท่านจึงเป็นหลักที่ทุกคน ทุกครอบครัว ทุกองค์กร ทุกสถาบัน ทุกชุมชน ทั้งสังคมสามารถน้อมนำมาปฏิบัติได้ ด้วยการรู้จักทวนกระแสกิเลส อันเป็นต้นธารแห่งความโลภที่ไม่มีสิ้น ที่ผ่านมา พระองค์มิได้ทรงสอนเท่านั้น แต่พระองค์ทรงปฏิบัติให้คนไทยดูเป็นตัวอย่างมา โดยตลอด

พระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มิได้หมายถึง ระบบเศรษฐกิจ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขายไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อคนอื่น แต่เป็นแนวคิดที่เน้นการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนบนรากฐานที่เข้มแข็ง โดยชี้ให้เห็นหลักการตนเป็นที่พึ่งของตนเองให้ได้ก่อน จากนั้นจึงพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเป็นที่พึ่งแก่ผู้อื่นได้ และนำไปสู่สังคมที่มีการเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้ ในที่สุด พอมีพอกินเป็นขั้นที่หนึ่งขั้นต่อไปให้มีเกียรติยศด้วยตนเองขั้นที่สามให้นึกถึงผู้อื่น”

(พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๓๘)

“---เชื่อว่าประเทศไทย จะสามารถฟื้นวิกฤตการณ์ได้ดีกว่าหลายประเทศ เพราะแผ่นดินนี้ยังเหมาะสมกับความเป็นอยู่ได้อย่างที่เคยพูดมาหลายปีแล้วว่า ภูมิประเทศยัง “ให้” คือ เหมาะสม แต่ความเป็นอยู่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องอยู่อย่างประหยัดและต้องไปในทางถูกต้อง...” (พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ ศาลาดุสิตดาลัย ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐)“...คำว่าพอกก็เพียงพอ เพียงนี้ก็พอ ดังนั้นเอง คนเรารู้ว่าพอกในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุขพอเพียงนี้อาจจะมีมากอาจจะมีของหรูหราก็ได้แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่นต้องให้พอประมาณตามอัตภาพพูดจาก็พอเพียงทำอะไรก็พอเพียงปฏิบัติตนก็พอเพียง”(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑)“สมัยก่อนนี้พอมีพอกิน สมัยนี้ชักจะไม่พอมีพอกิน จึงต้องมีนโยบายที่จะทำเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะให้ทุกคนมีความพอเพียงได้ ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ”(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑)“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือน เสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านเรือน ตัวอาคาร ใวันนั้นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมาก มองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป”(พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากวารสารชัยพัฒนา ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๔๒)การพัฒนาประเทศโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกระบวนการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับความพอดี พอประมาณ ยึดทางสายกลาง ไม่สูงโด่งไปข้างใดข้างหนึ่ง เป็นระบบขั้นตอน ไม่รีบร้อนกระโดด บนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง และรู้จักเลือกสิ่งต่าง ๆ มาใช้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างมีเหตุผล ตลอดจนสร้างภูมิคุ้มกันความเสี่ยงภัยให้กับตนเองและชุมชน จากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาในโลกยุคโลกาภิวัตน์และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามวิกฤต(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๒)

เศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินธุรกิจ

ธุรกิจได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ที่แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานหลักการทางธุรกิจ ได้แก่ Economic Value Added, Balanced Scorecard, Scenario Planning รวมถึงแนวคิดการจัดการความรู้ (KM) หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG) และความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) โดยเทียบเคียงกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รวมถึงเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม อันจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ได้มีการรวบรวมบทสัมภาษณ์ของนักคิด นักวิชาการ และบุคคลที่มีชื่อเสียงชาวต่างประเทศ จำนวน 13 ท่าน ที่ได้แสดงทัศนะเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเทียบเคียงกับแนวคิดและมุมมองสากล ในโครงการจัดทำแผนที่เดินทาง (Road Map)

และการสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างประเทศ โดยสถาบันการจัดการเพื่อชนบทและสังคม มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มาเรียบเรียงเป็นหนังสือ "เศรษฐกิจพอเพียงในทัศนะโลก" (Sufficiency Economy in Global View) และได้รับการสนับสนุนให้จัดพิมพ์เผยแพร่โดยบริษัทเอกชนได้จัดทำหนังสือ "เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงอะไร" ที่เกิดขึ้นจากการค้นคว้ารวบรวมพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และพระบรมราโชวาทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้พระราชทานไว้ในวโรกาสต่าง ๆ พร้อมด้วยคำอธิบายคุณลักษณะและเงื่อนไขที่ประกอบขึ้นเป็นความพอเพียงตามนัย แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รวมถึงเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ตลอดจนคำอธิบายระดับและจุดหมายของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการจูงประกายให้เกิดการเรียนรู้ และปรับความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น อาศัยหลักการพึ่งตนเอง โดยหันมายึดเส้นทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในการดำรงชีวิตให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง 5 ประการ คือ

1. ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเอง มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกสร้างสรรค์ให้ตนเองและประเทศชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม ซื่อสัตย์สุจริต เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ดังกระแสพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับการพัฒนาคน ความว่า “บุคคลต้องมีรากฐานทางจิตใจที่ดี คือ ความหนักแน่นมั่นคงสุจริตธรรมและความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้จนสำเร็จ ทั้งต้องมีกุศโลบายหรือวิธีอันแยบยลในการปฏิบัติงาน ประกอบพร้อมด้วยจึงจะสัมฤทธิ์ผลที่แน่นอน และบังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนแก่ตนเองและแผ่นดิน”

2. ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรงเป็นอิสระ ดังกระแสพระราชดำรัส ความว่า “เพื่อให้งานรุดหน้าไปพร้อมเพรียงกัน ไม่ลดหล่น จึงขอให้ทุกคนพยายามที่จะทำงานในหน้าที่อย่างเต็มที่ และให้มีการประชุมสัมพันธกันให้ดี เพื่อให้งานทั้งหมดเป็นงานที่เกื้อหนุนสนับสนุนกัน”

3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาดพร้อมทั้งการเพิ่มมูลค่า โดยให้ยึดหลักการของความยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังกระแสพระราชดำรัส ความว่า “ถ้ารักสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมก็กว่าอยู่ได้อีกหลายร้อยปี ถึงเวลานั้นลูกหลานของเราก็อาจหาวิธีแก้ปัญหาต่อไป เป็นเรื่องของเขาไม่ใช่เรื่องของเรา แต่เราก็ทำได้ ได้รับความสิ่งแวดล้อมไว้ให้พอสมควร”

4. ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ สังคมไทย และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง ดังกระแสพระราชดำรัส ความว่า “ การเสริมสร้างสิ่งที่ชาวบ้านชนบทขาดแคลนและต้องการ คือความรู้ด้านเกษตรกรรม

โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสิ่งที่เหมาะสม” “การใช้เทคโนโลยีอย่างใหญ่โตเต็มรูปแบบหรือเต็มขนาดในงานอาชีพหลักของประเทศย่อมจะมีปัญหา”

5. ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มี การมุ่งที่การลดรายจ่าย ในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกินพอใช้ และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น ดังกระแสพระราชดำรัส ความว่า “การที่ต้องการให้ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้และสร้างตนเองให้มั่นคงเพื่อตนเอง เพื่อที่จะให้ตนเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้าที่มีความสุข พอมีพอกินเป็นขั้นหนึ่งและขั้นต่อไป ก็คือให้มีเกียรติว่ายืนได้ด้วยตนเอง” “หากพวกเขาร่วมมือร่วมใจกัน ทำสักเศษหนึ่งส่วนสี่ ประเทศชาติของเราก็สามารถรอดพ้นจากวิกฤตได้”

หลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นเรื่องของหลักการบริหารแนวใหม่ที่มุ่งเน้นหลักการโดยมิใช่หลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการทำงาน ซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้วจะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุดคือ ความเป็นธรรม ความสุจริต ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล (ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ, 2545)

ธรรมาภิบาล ประกอบไปด้วยหลักการสำคัญที่เกี่ยวกับหลักการบริหารหลายประการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ขององค์กรที่จะนำมาใช้ หลักการที่มักมีองค์กรธุรกิจนำไปใช้เสมอ คือ หลักการของการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร การมีสำนึกรับผิดชอบ ความโปร่งใส การตอบสนองประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ความเท่าเทียมกันและการคำนึงถึงคนทุกกลุ่ม หรือพหุภาคี และการปฏิบัติตามหลักนิติธรรม ซึ่งจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ 6 หลักการ ซึ่งหลักการของธรรมาภิบาลได้ถูกนำมาใช้ในการบริหารองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างกว้างขวาง

หลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในปี พ.ศ. 2542 ที่มุ่งให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการตามภาระหน้าที่ด้วยการยึดหลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ แต่ละหลักการสามารถจำแนกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประเทศ ระดับรัฐ ระดับองค์กร หลักธรรมาภิบาลในระดับองค์กรนั้นประกอบด้วย

1.1 หลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกติกาและการปฏิบัติตามกฎ กติกา ที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความยุติธรรมของสมาชิก

สำหรับหลักนิติธรรมในภาคองค์กร หมายถึง กฎ กติกาที่ใช้ในการบริหารงานภายในองค์กร เช่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบที่องค์กรกำหนดขึ้น การปฏิบัติงาน การลงเวลาทำงาน การให้บริการแก่ลูกค้า และบุคคลทั่วไปอย่างเสมอภาคกันรวมถึงข้อตกลงในการสับเปลี่ยนหน้าที่ภายในองค์กร

1.2 หลักคุณธรรม

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพที่มีความซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นนิสัยประจำชาติไทย

หลักคุณธรรมในภาคองค์กร เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือองค์กรจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพให้ ความยุติธรรมกับประชาชนอย่าเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน หรือลูกค้า และปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ ก.พ. ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537 คือมี จรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงานและต่อประชาชนและสังคม สำหรับในองค์กรธุรกิจนั้น หมายความว่า การปฏิบัติงานอย่างยุติธรรมต่อลูกค้า และให้บริการที่เท่าเทียมกัน

1.3 หลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในประเทศชาติ โดย ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกองค์กรให้มีความโปร่งใส

หลักความโปร่งใสในภาคองค์กร คือการทำให้ลูกค้า และประชาชนรู้ขั้นตอนของการติดต่อและ สามารถตรวจสอบการทำงานได้ทุกขั้นตอน และภายในองค์กรจะต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการ บริหารงาน เงิน คน มีการสื่อสารที่เปิดเผยในด้วย

1.4 หลักความมีส่วนร่วม

หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเสนอความคิดเห็นใน การตัดสินใจปัญหาสำคัญขององค์กร หรือของประเทศ ไม่ว่าจะโดยการแสดงพลัง การประชาพิจารณ์ ประชามติ การไต่สวนสาธารณะ หรืออื่น ๆ ที่แสดงออกถึงพลังของประชาชนในการมีส่วนร่วมทั้งใน กิจกรรมการแสดงออกที่แสดงความรับผิดชอบ หรือการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อประชาชนมีความ ทุกข์ยากเดือนร้อนจากภัยธรรมชาติ

หลักความรับผิดชอบต่อระดับองค์กร เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อผลของการกระทำในทุก ระดับอย่างชัดเจนต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ลูกค้า หุ้นส่วน ผู้ขายปัจจัยการผลิต เป็นต้น

1.5 หลักความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ส่วนรวม โดยตรงทำให้เกิดความสำนึก ตระหนักถึงการใช้จ่ายทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าของ ทรัพยากรเหล่านั้น ด้วยการประหยัดน้ำ ประหยัดพลังงาน

ความคุ้มค่าในองค์กร หมายถึง การที่ผู้บริหารต้องทบทวนภาระงานในความรับผิดชอบต่อตนเอง ของบุคลากรในองค์กรให้ประปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้ เกิดประโยชน์ด้วยการช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย

หลักการของ Balanced Scorecard: (BSC)

หลักการ Balanced Scorecard คือเครื่องมือที่ทำหน้าที่เปลี่ยนพันธกิจ (mission) และกลยุทธ์ (strategy) เป็นชุดของการวัดผลการปฏิบัติงานที่มีส่วนช่วยกำหนดกรอบของระบบการวัดและการบริหารกลยุทธ์ที่ครอบคลุมประเด็นครบถ้วน ตัวเลขที่ได้จากการวัดจะทำหน้าที่วัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ครบถ้วน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกิจการภายในและด้านการเรียนรู้และการเติบโตขององค์กร (วัฒนา พัฒนพงศ์, 2546) ดังนั้น BSC เป็นตัวชี้วัดผลสำเร็จของการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้นเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรได้ครบทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญต่อความอยู่รอดและการเติบโตขององค์กร เช่น กลุ่มตัวชี้วัดด้านลูกค้า เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคลากรขององค์กร เป็นต้น ซึ่งองค์กรที่ใช้ BSC จะมีกลุ่มตัวชี้วัดที่ครอบคลุมทุกด้านอย่างสมดุล และแต่ละด้านของตัวชี้วัดจะต้องมีเพียงพอต่อการพัฒนาการเจริญเติบโตและความสำเร็จขององค์กร และมีความสมดุลซึ่งหมายถึงสมดุลของความอยู่รอดและเติบโตของผลลัพธ์ในด้านนั้น ๆ ไม่ใช่สมดุลของจำนวนตัวชี้วัด กล่าวคือ จำนวนตัวชี้วัดไม่จำเป็นต้องเท่ากันเสมอไป (วัฒนา พัฒนพงศ์, 2546, p. 41) มิติของ BSC ประกอบด้วยมิติต่าง ๆ ดังนี้

3.1 มิติทางการเงิน (Financial Perspective)

มิติด้านลูกค้า นั้น เป็นสิ่งที่องค์กรจะต้องพิจารณาถึงคุณค่าของสินค้าว่าอะไร และอย่างไรที่เป็นสิ่งที่เหมาะสมถึงคำว่าคุณค่าที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งมักจะหมายถึงคุณภาพของสินค้าและบริการที่เกินความคาดหวังของลูกค้า การสร้างคุณค่าให้กับลูกค้าเป็นกลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า ลูกค้าก็มีความภักดีต่อสินค้า การสร้างคุณค่าแก่ลูกค้ามีสองแนวทางคือ คุณค่าด้านการใช้ (Functional value) เกิดขึ้นเมื่อลูกค้าได้มาซึ่งสินค้าและใช้สินค้านั้น ซึ่งเป็นคุณค่าที่อาจถูกลอกเลียนแบบจากคู่แข่งได้ แต่สำหรับคุณค่าทางด้านความรู้สึก (emotional value) เกิดขึ้นเมื่อลูกค้าได้มาซึ่งสินค้าและใช้สินค้านั้น ซึ่งเป็นคุณค่าที่อาจถูกลอกเลียนแบบจากคู่แข่งได้ แต่สำหรับคุณค่าทางด้านความรู้สึก (emotional value) เป็นคุณค่าที่จะเกิดจากการได้รับความเอาใจใส่และบริการที่เกิดจากการปฏิบัติงานของพนักงานที่เต็มใจในการให้บริการแก่ลูกค้า ถือเป็นคุณค่าที่แข่งขันยาก (Bames, 2002)

สำหรับการนำเอา BSC มาใช้นั้นผู้บริหารจะต้องแปรเปลี่ยนข้อความอันแสดงถึงพันธกิจที่มีต่อลูกค้าในด้านบริการโดยสามารถวัดให้เห็นเป็นรูปธรรมได้

3.2 มิติด้านกระบวนการภายใน (Internal Business Process Perspective)

กระบวนการภายในขององค์กรจะต้องเริ่มจากคุณค่าหรือสิ่งที่ลูกค้าต้องการก่อน และตามมาด้วยกระบวนการภายในที่ก่อให้เกิดคุณค่า นั่นคือเรื่องสายโซ่แห่งคุณค่า (value chain) เป็นการพิจารณาว่า มีกระบวนการอะไรบ้างภายในองค์กรที่ก่อให้เกิดคุณค่า ซึ่งกระบวนการภายในขององค์กรจะประสบความสำเร็จ

นั้นต้องอาศัยบุคลากรภายใน ระบบการบริหารจัดการที่ดี ระบบข้อมูลข่าวสารด้านสารสนเทศ การประสานงาน การประชาสัมพันธ์ ด้วยการทำให้บุคลากรทุกส่วนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความเติบโตให้กับองค์กรในระยะยาว

ในระบบ BSC ตัววัดผลการปฏิบัติงานภายใน (internal measures) จะพิจารณาแต่เฉพาะกระบวนการทางธุรกิจ ซึ่งถือว่ามีผลกระทบต่อความพอใจของลูกค้ามากที่สุด ซึ่งก็คือปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรอบเวลา คุณภาพ ทักษะ และความเชี่ยวชาญของพนักงานและความสามารถในการเพิ่มผลผลิต สิ่งเหล่านี้องค์กรต้องสามารถระบุตัววัดผลการปฏิบัติงานในแต่ละส่วนได้อย่างชัดเจนและเป็นธรรมชาติ

3.3 มิติทางการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and Growth Perspective)

ในการเรียนรู้และการเติบโตขององค์กรนั้นจะถูกสร้างผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การบริหารลูกค้า และการปฏิบัติการ การสร้างคุณค่าจะเกิดขึ้นกับการใช้สินทรัพย์ที่เป็นนามธรรมให้เห็นเป็นผลสำเร็จ การทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กร ซึ่งเป็นทุนมนุษย์นั้น รวมทั้งทุนที่ใช้ในการฝึกอบรมบุคคลกรในด้านต่าง ๆ ซึ่งมิติทางการเรียนรู้และการเติบโตถือเป็นมิติสุดท้ายภายใต้แนวคิด BSC เป็นมิติที่ถือว่าสร้างตัวชี้วัดได้ยากที่สุด และยังเป็นมิติที่ยังไม่หยุดนิ่งในการวัดผล มิติด้านนี้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรเพื่อให้มีความพร้อมและความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ในมิติอื่น ๆ ก่อนหน้านี้ ดังนั้นถือว่ามิตินี้เป็นมิติที่เป็นรากฐานขององค์กร ซึ่งเป็นมิติที่เป็นส่วนที่เกี่ยวเนื่องกันภายในองค์กร เพราะหากสามารถเชื่อมโยงกระบวนการภายในกับวัตถุประสงค์ด้านการเรียนรู้และเติบโตจะช่วยให้องค์กรมีสมรรถภาพมากขึ้น

3.5 มิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่บริษัท และองค์กรธุรกิจทั้งหลายกำลังเผชิญกับเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในยุคของการแข่งขันในยุคของข้อมูลด้านสารสนเทศ ทำให้บริษัทต่างต้องปรับกลยุทธ์การแข่งขันในการบริหารจัดการด้านคุณภาพและการจัดการความรู้ แต่แก่นแท้ของการบริหารจัดการยังวางอยู่บนพื้นฐานของเงิน ซึ่งมีนักวิจัยบางท่านกล่าวว่า บริษัทส่วนใหญ่ยังขาดแคลนเครื่องมือที่ทำให้พวกเขาสามารถแปลงยุทธศาสตร์ทั้งหลายไปสู่การปฏิบัติและควบคุมยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านี้ จึงได้มีการพัฒนา Balanced Scorecard ให้เป็นเครื่องมือในการแปลงกลยุทธ์บนพื้นฐานทรัพย์สินสัมพันธ์ไม่ได้เป็นเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ และตัวชี้วัดการปฏิบัติ (Bieker, Dyllick, Gminder & Hockerts, 2002)

4. การให้น้ำหนักของตัวชี้วัดการดำเนินงาน (weighting of performance indicators)

ในการนำหลักการของ BSC มาใช้ในองค์กรธุรกิจนั้นต้องอาศัยกระบวนการวัดที่สามารถให้ผลที่เชื่อถือได้ Kaplan and Norton (1999b, p. 10) ได้เสนอว่า BSC จะต้องสะท้อนถึงมาตรวัด 4 แบบ คือ 1) มาตรวัดด้านการเงินและไม่ใช้การเงิน 2) มาตรวัดภายนอก (การเงินและลูกค้า) และมาตรวัดภายใน (กระบวนการธุรกิจที่สำคัญ นวัตกรรม และการเรียนรู้และเติบโต) 3) มาตรวัดด้านปัจจัยนำเข้า/ตัวขับเคลื่อน และมาตรวัดด้านผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ และ 4) มาตรวัดด้านวัตถุประสงค์ ที่วัดด้วยค่าเชิงปริมาณได้ง่าย และมาตรวัดด้าน อดตวิสัย ซึ่งเป็นมาตรวัดด้วยคุณพินิจ แม้ว่า Kaplan and Norton (1996b, 2001) ได้ให้แนวทางไว้

ไม่มากนัก ในการที่จะมีการรวมหรือวัดที่ไม่เสมอกันนี้ให้เกิด “ความสมดุล” ได้อย่างไร เมื่อต้องประเมิน การดำเนินงานเชิงบูรณาการ โดยคาดว่า BSC สามารถนำมาชดเชยในเชิงอัตวิสัยอย่างง่ายและสามารถ ยืนยันได้กับผู้บริหารและไม่อ่อนไหวเมื่อเกิดความเสียง (Keplan and Norton, 1996b, p. 220)

5. การเติบโตที่ยั่งยืน (Sustainable Growth)

การเติบโตที่ยั่งยืนขององค์กรธุรกิจนั้นเป็นสิ่งที่ทุกองค์กรต่างปรารถนาให้เกิดขึ้นเพราะการเติบโต ที่ยั่งยืนถือเป็นความสำเร็จเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจ ตัวแบบการเติบโตที่ยั่งยืนเป็นการแสดงถึงมาตรการ ผลการดำเนินงานทางการเงินและการปฏิบัติการในเรื่องต่าง ๆ เช่น ผลกำไรขาดทุน ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ หาก ธุรกิจสามารถดำเนินการประสบความสำเร็จนั้นย่อมหมายถึงความคาดหวังของผู้ถือหุ้นที่หวังที่จะได้รับ ผลตอบแทนที่สูง

อัตราการเติบโตที่ยั่งยืนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นการนำแนวคิดของ BSC มาใช้ร่วมกับการนำ ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งอัตราการเติบโตที่ยั่งยืนเป็นประโยชน์เมื่อสามารถใช้วัดว่าแผนการเติบโตของ บริษัทเป็นจริงหรือไม่บนพื้นฐานที่ได้พิจารณาจากกำไรสูงสุด แต่เป็นการเติบโตที่ยั่งยืนแบบมีสมดุล และ สามารถกระจายผลตอบแทนให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เกิดความสุขร่วมกันตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

หลักธรรมาภิบาลเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับหลักการบริหารแนวใหม่ที่มุ่งเน้นหลักการ โดยมีใช้หลักการที่ เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการทำงาน ซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้วจะ เกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด คือ ความเป็นธรรม ความสุจริต ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ (ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ, 2545)

ธรรมาภิบาลเป็นเรื่องของหลักการบริหารแบบใหม่ที่มุ่งเน้นหลักการบริหารหลายประการ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ขององค์กรที่จะนำมาใช้ หลักการที่มักมีองค์กรธุรกิจนำไปใช้เสมอ คือ หลักการของ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร การมีสำนึกรับผิดชอบ ความโปร่งใส การตอบสนองประสิทธิผล และประสิทธิภาพ ความเท่าเทียมกันและการคำนึงถึงคนทุกกลุ่ม หรือพหุภาคี และการปฏิบัติตามหลักนิติ ธรรม ซึ่งจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ 6 หลักการ ซึ่งได้กลายมาเป็นหลักการสำคัญที่นำมาใช้ในองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างกว้างขวางใน ปัจจุบัน

หลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีในปี พ.ศ. 2542 ที่มุ่งให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินตามภาระหน้าที่ โดยยึดหลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อ แต่ละหลัก จำแนกได้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับประเทศ ระดับรัฐ ระดับองค์กร ในงานวิจัยนี้จะกล่าวถึงในระดับองค์กร ซึ่งเชื่อมโยงมาจากระดับประเทศและ

1.1 หลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกาและการปฏิบัติตาม กฎ กติกา ที่ตกลงกัน ไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความยุติธรรมของสมาชิก

สำหรับหลักนิติธรรมในภาคองค์กร หมายถึง กฎ กติกาที่ใช้ในการบริหารงานภายในองค์กร เช่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบที่องค์กรกำหนดขึ้น การปฏิบัติงาน การลงเวลาทำงาน การให้บริการแก่ลูกค้า และบุคคลทั่วไปอย่างเสมอภาค รวมถึงข้อตกลงในการสับเปลี่ยนหน้าที่ภายในองค์กร

1.2 หลักคุณธรรม

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

หลักคุณธรรมในภาคองค์กร เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือองค์กรจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ให้ความยุติธรรมกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน หรือลูกค้า และปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ ก.พ. ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537 คือมีจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงาน และต่อประชาชนและสังคม สำหรับในองค์กรธุรกิจนั้น หมายถึง การปฏิบัติงานอย่างมีความยุติธรรมต่อลูกค้า และให้บริการที่เท่าเทียมกัน

1.3 หลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกองค์กรให้มีความโปร่งใส

หลักความโปร่งใสในภาคองค์กร คือการทำให้ลูกค้าและประชาชนรู้ขั้นตอนของการติดต่อและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ทุกขั้นตอน และภายในองค์กรจะต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน บริหารเงิน บริหารคน มีการสื่อสารที่ดีภายในองค์กรด้วย เช่น การประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้บุคคลในองค์กรอย่างทั่วถึง

1.4 หลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

หลักความมีส่วนร่วมในภาคองค์กรนั้นจะต้องมีการวางระบบความคิดเห็น การรับเรื่องราวร้องทุกข์ ที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและขณะเดียวกันภายในองค์กรจะต้องมีการให้ทุกส่วนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน

1.5 หลักความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและการกระทำความผิดหรือรื้อนในการแก้ปัญหา ตลอดจนความเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง

หลักความรับผิดชอบในระดับองค์กร เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อผลของการกระทำในทุกระดับอย่างชัดเจนต่อผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ ลูกค้า ผู้ขายปัจจัยการผลิต หุ้นส่วน เป็นต้น

1.6 หลักความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันในเวทีโลก และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หลักความคุ้มค่าในองค์กร หมายถึง การที่ผู้บริหารต้องทบทวนงานในความรับผิดชอบทั้งหมด เพื่อพิจารณาถ่ายโอนงานที่ภาคธุรกิจเอกชน หรือภาคประชาชนทำได้มีประสิทธิภาพสูงออกไป เลื่อนนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ และพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3. หลักการของ Balanced Scorecard : BSC

หลักการของ Balanced Scorecard คือเครื่องมือที่ทำหน้าที่เปลี่ยนพันธกิจ (mission) และกลยุทธ์ (strategy) เป็นชุดของการวัดผลการปฏิบัติงานที่มีส่วนช่วยกำหนดกรอบของระบบการวัดและการบริหารกลยุทธ์ที่ครอบคลุมประเด็นครบถ้วน ตัวเลขที่ได้จากการวัดจะทำหน้าที่วัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ครบถ้วน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกิจการภายใน และด้านการเรียนรู้และการเติบโตขององค์กร (วัฒนา พัฒนพงศ์, 2546) ดังนั้น BSC เป็นตัวชี้วัดผลสำเร็จของการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้นเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรได้ครบทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญต่อความอยู่รอดและการเติบโตขององค์กร เช่น กลุ่มตัวชี้วัดด้านลูกค้า เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า กลุ่มตัวชี้วัดด้านการเรียนรู้ และพัฒนา เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคลากรขององค์กร เป็นต้น ซึ่งองค์กรที่ใช้ BSC จะมีกลุ่มตัวชี้วัดที่ครอบคลุมทุกด้านอย่างสมดุล และแต่ละด้านของตัวชี้วัดจะต้องมีเพียงพอต่อการพัฒนาการเจริญเติบโตและความสำเร็จขององค์กร และมีความสมดุลของจำนวนตัวชี้วัด กล่าวคือ จำนวนตัวชี้วัดไม่จำเป็นต้องเท่ากันเสมอไป (วัฒนา พัฒนพงศ์, 2546, p. 41) มิติของ BSC ประกอบด้วยมิติต่าง ๆ ดังนี้

3.1 มิติด้านการเงิน (Financial Perspective)

มิติด้านการเงิน เป็นปัจจัยที่มีมาแต่ดั้งเดิมของการดำเนินธุรกิจที่นำมาใช้ในการประเมินความสำเร็จขององค์กร ในการกำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดภายใต้มิติทางการเงินเป็นสิ่งที่มีความชัดเจนและทำได้ง่ายที่สุด ทั้งนี้เพราะตัวเลขทางการเงินจะต้องถูกแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในการดำเนินงานในทุกด้านของ

องค์กรทั้งส่วนของต้นทุน รายได้ ค่าใช้จ่าย หนี้สิน และกำไร ซึ่งเราสามารถใชตัววัดจากหลาย ๆ ด้าน เช่น ผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนในด้านต่าง ๆ อาทิ อัตราส่วนที่แสดงสภาพคล่องทั้งระยะสั้นและระยะยาว อัตราหมุนเวียน อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม ซึ่งทั้งหลายเหล่านี้ล้วนเป็นเครื่องมือที่ผู้บริหารใช้วัดความสำเร็จขององค์กร

3.2 มิติด้านลูกค้า (Customer Perspective)

มิติด้านลูกค้า นั้น เป็นสิ่งที่องค์กรจะต้องพิจารณาถึงคุณค่าของสินค้าว่า อะไร และอย่างไรที่เป็นสิ่ง ที่หมายถึงคำว่าคุณค่าที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งมักจะหมายถึงคุณภาพของสินค้า และการบริการที่เกินความ คาดหวังของลูกค้า การสร้างคุณค่าให้กับลูกค้าเป็นกลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าเมื่อมี ความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า ลูกค้าก็มีความภักดีต่อสินค้า การสร้างคุณค่าแก่ลูกค้ามีสองแนวทาง คือคุณค่า ด้านการใช้ (functional value) เกิดขึ้นเมื่อลูกค้าได้มาซึ่งสินค้าและใช้สินค้านั้น ซึ่งเป็นคุณค่าที่อาจถูก ลอกเลียนแบบจากคู่แข่งได้ แต่สำหรับคุณค่าทางด้านความรู้สึก (emotional value) เป็นคุณค่าที่จะเกิดจาก การได้รับความเอาใจใส่ และการบริการที่เกิดจากการปฏิบัติงานของพนักงานที่เต็มใจในการให้บริการแก่ ลูกค้า ถือเป็นคุณค่าที่แข่งขันยาก (Bames, 2002)

4. การให้น้ำหนักของตัวชี้วัดการดำเนินงาน (Weighting of Performance Indicators)

ในการนำหลักการของ BSC มาใช้ในองค์กรธุรกิจนั้นต้องอาศัยกระบวนการวัดที่สามารถให้ผลที่ เชื่อถือได้ Kaplan and Norton (1996b, p. 10) ได้เสนอว่า BSC จะต้องสะท้อนถึงมาตรวัด 4 แบบ คือ 1) มาตร วัดด้านการเงินและไม่ใช่การเงิน 2) มาตรวัดภายนอก (การเงินและลูกค้า) 3) มาตรวัดด้านปัจจัยนำเข้า/ตัว ขับเคลื่อน และมาตรวัดด้านผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ และ 4) มาตรวัดด้านวัดวิถีชีวิต ที่วัดด้วยค่าเชิงปริมาณได้ง่าย และมาตรวัดด้านอัตตวิสัย ซึ่งเป็นมาตรวัดด้วยคุณพินิจ แม้ว่า Kaplan and Norton (1996b, 2001) ได้ให้ แนวทางไว้ไม่มากนักในการที่จะมีการรวมหรือวัดที่ไม่เหมือนกันนี้ให้เกิด “ความสมดุล” ได้อย่างไร เมื่อต้อง ประเมินการดำเนินงานเชิงบูรณาการ โดยคาดว่า BSC สามารถนำมาชดเชยในเชิงอัตตวิสัยอย่างง่ายและ สามารถยืนยันได้กับผู้บริหารและไม่อ่อนไหวเมื่อเกิดความเสียง (Kaplan and Norton, 1996 b, p. 220)

5. การเติบโตที่ยั่งยืน (Sustainable Growth)

การเติบโตที่ยั่งยืนขององค์กรธุรกิจนั้นเป็นสิ่งที่ทุกองค์กรต่างปรารถนาให้เกิดขึ้น เพราะการเติบโต ที่ยั่งยืนถือเป็นความสำเร็จเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจ ตัวแบบการเติบโตที่ยั่งยืนเป็นการแสวงถึงมาตรวัดผลการ ดำเนินงานทางการเงินและการปฏิบัติการในเรื่องต่าง ๆ เช่น ผลกำไรขาดทุน ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ การ จ่ายเงินปันผล อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ หากธุรกิจสามารถดำเนินการประสบความสำเร็จนั้นย่อม หมายถึงความคาดหวังของผู้ถือหุ้นที่หวังที่จะได้รับผลตอบแทนที่สูง

อัตราการเติบโตที่ยั่งยืนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นการนำแนวคิดของ BSC มาใช้ร่วมกับการนำ ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งอัตราการเติบโตที่ยั่งยืนเป็นประโยชน์เมื่อสามารถใช้วัดว่าแผนการเติบโตของ บริษัทเป็นจริงหรือไม่บนพื้นฐานที่ไม่ได้พิจารณาจากกำไรสูงสุด แต่เป็นการเติบโตที่ยั่งยืนแบบมีความ สมดุล และสามารถกระจายผลตอบแทนให้กับผู้เกี่ยวข้องให้เกิดความสุขร่วมกันตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 มิติด้านกระบวนการภายใน (Internal Business Process Perspective)

กระบวนการภายในขององค์กรจะต้องเริ่มจากคุณค่าหรือสิ่งที่ลูกค้าต้องการก่อน และตามมาด้วยกระบวนการภายในที่ก่อให้เกิดคุณค่า นั่นคือเรื่องสายโซ่แห่งคุณค่า (value chain) เป็นการพิจารณาว่า มีกระบวนการอะไรบ้างภายในองค์กรที่ก่อให้เกิดคุณค่า ซึ่งกระบวนการภายในจะประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยบุคลากรภายใน ระบบการบริหารจัดการที่ดี ระบบข้อมูลข่าวสารด้านสารสนเทศ การประสานงาน การประชาสัมพันธ์ ด้วยการทำให้บุคลากรทุกส่วนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความเติบโตให้กับองค์กรในระยะยาว

ในระ BSC ตั้งวัดผลการปฏิบัติงานภายใน (internal measures) จะพิจารณาแต่เฉพาะกระบวนการทางธุรกิจ ซึ่งถือว่ามีผลกระทบต่อความพอใจของลูกค้ามากที่สุด ซึ่งก็คือปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรอบเวลา คุณภาพ ทักษะ ความเชี่ยวชาญของพนักงานและความสามารถในการเพิ่มผลผลิต สิ่งเหล่านี้องค์กรต้องสามารถระบุตัววัดผลการปฏิบัติงานในแต่ละส่วนได้อย่างชัดเจนและเป็นธรรม

3.4 มิติต่างด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and Growth Perspective)

ในการเรียนรู้และการเติบโตขององค์กรนั้นจะถูกสร้างผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การบริหารลูกค้า และการปฏิบัติการ การสร้างคุณค่าจะเกิดขึ้นกับการใช้สินทรัพย์ที่เป็นนามธรรมให้เห็นเป็นผลสำเร็จ การทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กร ซึ่งเป็นทุนมนุษย์นั้นรวมทั้งทุนที่ใช้ในการฝึกอบรม บุคคลกรในด้านต่าง ๆ ซึ่งมิติต่างด้านการเรียนรู้และการเติบโตถือเป็นมิติสุดท้ายภายใต้ถือเป็นมิติสุดท้ายภายใต้แนวคิด BSC เป็นมิติที่ถือว่าสร้างตัวชี้วัดได้ยากที่สุด และยังเป็นมิติที่ยังไม่หยุดนิ่งในการวัดผล มิติด้านนี้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรเพื่อให้มีความพร้อมและความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ในมิติอื่น ๆ ก่อนหน้านี้ ดังนั้น ถือได้ว่ามิตินี้เป็นมิติที่เป็นรากฐานขององค์กร ซึ่งเป็นมิติที่เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกันภายในองค์กร เพราะหากสามารถเชื่อมโยงกระบวนการภายในกับวัตถุประสงค์ด้านการเรียนรู้และเติบโตจะช่วยให้องค์กรมีสมรรถภาพมากขึ้น

3.5 มิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environmental Perspective)

ความเป็นแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่บริษัท และองค์กรธุรกิจทั้งหลายกำลังเผชิญกับเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในยุคของแข่งขันในยุคของข้อมูลด้านสารสนเทศ ทำให้บริษัทต่างต้องปรับกลยุทธ์การแข่งขันในการบริหารจัดการด้านคุณภาพและการจัดการความรู้ แต่แก่นแท้ของการบริหารจัดการยังวางอยู่บนพื้นฐานของการเงิน ซึ่งมีนักวิจัยบางท่านพบว่า บริษัทส่วนใหญ่ยังขาดแคลนเครื่องมือที่ทำให้พวกเขาสามารถแปลงยุทธศาสตร์ทั้งหลายไปสู่การปฏิบัติและความคุมยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านี้ จึงได้มีการพัฒนา Balanced Scorecard ให้เป็นเครื่องมือในการแปลงกลยุทธ์บนพื้นฐานทรัพย์สินสัมพัทธ์ไม่ได้ไปเป็นเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ และตัวชี้วัดการปฏิบัติ (Bieker, Dyllick, Gminder, & Hockerts, 2002)

4. การให้น้ำหนักของตัวชี้วัดการดำเนินงาน (Weighting of Performance Indicators)

ในการนำหลักการของ BSC มาใช้ในองค์กรธุรกิจนั้นต้องอาศัยกระบวนการวัดที่สามารถให้ผลที่เชื่อถือได้ Kaplan and Norton (1996, pp.10) ได้เสนอว่า BSC จะต้องสะท้อนถึงมาตรวัด 4 แบบ คือ 1) มาตรวัดด้านการเงินและไม่ใช้การเงิน 2) มาตรวัดภายนอก (การเงินและลูกค้า) 3) มาตรวัดด้านปัจจัยนำเข้า / ตัวขับเคลื่อน และมาตรวัดด้านผลลัพธ์ / ผลสัมฤทธิ์ และ 4) มาตรวัดด้านวัดดูวิสัย ที่วัดด้วยค่าเชิงปริมาณได้ง่ายและมาตรวัดด้วยคุณพินิจ แม้ว่า Kaplan and Norton (1996b, 2001) ได้ให้แนวทางไว้ไม่มากนักในการที่จะมีการรวมหรือวัดที่ได้เสนอกันนี้ให้เกิด “ความสมดุล” ได้อย่างไร เมื่อต้องประเมินการดำเนินงานเชิงบูรณาการ โดยคาดว่า BSC สามารถนำมาชดเชยในเชิงอัตวิสัยอย่างง่ายและสามารถยืนยันได้กับผู้บริหารและไม่อ่อนไหวเมื่อเกิดความเลี้ยว (Kaplan and Norton, 1996 b, p. 220)

5. การเติบโตที่ยั่งยืน (Sustainable Growth)

การเติบโตที่ยั่งยืนขององค์กรธุรกิจนั้นเป็นสิ่งที่ทุกองค์กรต่างปรารถนาให้เกิดขึ้น เพราะการเติบโตที่ยั่งยืนถือเป็นความสำเร็จเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจ ตัวแบบการเติบโตที่ยั่งยืนเป็นการแสดงถึงมาตรวัดผลการดำเนินงานทางการเงินและการปฏิบัติการในเรื่องต่าง ๆ เช่น ผลกำไรขาดทุน ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ การจ่ายเงินปันผล อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ หากธุรกิจสามารถดำเนินการประสบความสำเร็จนั้นย่อมหมายถึงความคาดหวังของผู้ถือหุ้นที่หวังที่จะได้รับผลตอบแทนที่สูง

อัตราการเติบโตที่ยั่งยืนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นการนำแนวคิดของ BSC มาใช้ร่วมกับการนำทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งอัตราการเติบโตที่ยั่งยืนเป็นประโยชน์เมื่อสามารถใช้วัดว่าแผนการเติบโตของบริษัทเป็นจริงหรือไม่บนพื้นฐานที่ไม่ได้พิจารณาจากกำไรสูงสุด แต่เป็นการเติบโตที่ยั่งยืนแบบมีความสมดุล และสามารถกระจายผลตอบแทนให้กับผู้เกี่ยวข้องให้เกิดความสุขร่วมกันตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทรงชัย ดิยานนท์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรในการสร้างความมั่นคงทางรายได้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตัวอย่างประชากรเป็นเกษตรกรที่กู้ยืมเงินในวงเงินไม่เกิน 40,000.- บาท จากธนาคารกสิกรไทย สาขาหล่มสัก จ.เพชรบูรณ์ จำนวน 195 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วัดอุปสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างความมั่นคงของรายได้ของเกษตรกร ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีทัศนคติที่เห็นด้วยมากเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และมีความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูง โดยเกษตรกรส่วนใหญ่เข้าใจว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของการกินอยู่อย่างประหยัด เหมาะสมกับรายได้ในด้านสิ่งแวดล้อม การผลิตโดยใช้แรงงานคนแทนเครื่องจักร มีผลทำให้สิ่งแวดล้อมดี ในเรื่องสุขภาพอนามัย การบริโภคอาหารที่ปราศจากสารเคมี มีผลทำให้สุขภาพอนามัย ในด้านเกี่ยวข้องกับรายได้ พบว่าเกษตรกรมีความรู้การทำการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เกิดการงดใช้สารเคมี ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิต ด้านความพึงพอใจในชีวิตเกษตรกร มีความรู้ว่าจะหากชุมชนทำการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้มีความพึงพอใจ

ในชีวิตในด้านความสามัคคีของชุมชนพบว่า มีความรู้ความสามัคคี จะทำให้ชุมชนแข็งแรง พึ่งตนเองได้ แต่ในด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมของการปฏิบัติพบว่า เกษตรกรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และในภาพรวมของทักษะในการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างความมั่นคงทางรายได้ของครอบครัวพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีทักษะเห็นด้วยมาก การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจได้กลายเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดได้ โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตามลักษณะของธุรกิจแต่ละประเภท ซึ่งไม่ขัดกับหลักของการแสวงหากำไรหรือแสวงหาผลกำไรจนเกินควรจากการเบียดเบียนประโยชน์ของสังคม โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อโอกาสที่จะก่อให้เกิดวิกฤติตามมา ตลอดจนให้คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในธุรกิจอย่างประหยัด และอย่างมีคุณภาพ และเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ จากการศึกษาการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ของ กัญญามน อินทาวง (2551) พบว่า ความพอเพียงตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ หมายถึง ความเหมาะสมของการดำเนินกิจการ ทั้งในแง่ของขนาดของธุรกิจที่ไม่เล็กเกินไปหรือไม่ใหญ่จนเกินตัว แต่เป็นไปตามอัตราและสภาพแวดล้อมรู้จักทำเป็นขั้นตอนเพื่อให้การดำเนินงานมีความก้าวหน้าความมีเหตุผล คือ การพิจารณาที่จะดำเนินงาน ด้วยความถี่ถ้วนรอบคอบ คำนึงถึงเหตุและปัจจัยแวดล้อมทั้งหมด เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง เกิดประสิทธิผล เกิดประโยชน์และความสุข ความมีเหตุผลในหน่วยการผลิตหรือภายในตัวกิจการเอง กับความมีเหตุผลระหว่างตัวกิจการกับหน่วยในสังคม เช่น การให้ความสำคัญกับตัวชีวิตด้านพนักงานที่เป็นทรัพยากรสำคัญขององค์กร สำหรับการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีหมายถึงการจัดองค์ประกอบของการดำเนินงานให้มีสภาพพร้อมรองรับต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในได้เป็นอย่างดี เช่นการที่นักธุรกิจไม่สร้างภาระหนี้มากจนเกินตัวนักธุรกิจควรเลือกใช้เทคโนโลยีที่สามารถบริหารจัดการได้เองเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีก็สามารถดำเนินการแก้ไขได้หรือการที่ธุรกิจมีโครงการถ่ายทอดทักษะและความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำด้วยการจัดฝึกอบรมให้พนักงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ และเปิดโอกาสให้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สำหรับการสร้างภูมิคุ้มกันที่ภายนอก ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนคู่ค้าเพื่อให้สามารถจัดส่งวัตถุดิบและปัจจัยในการผลิตหรือการบริการที่มีคุณภาพการที่กิจการเอาใจใส่ดูแลชุมชน สิ่งแวดล้อม หรือคู่ค้าของตนเอง นอกจากนี้ยังพบว่า การดำเนินธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้นำองค์ประกอบ 2 เงื่อนไขที่สำคัญ คือ ความรู้และคุณธรรมมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ โดยผู้ประกอบการจะต้องมีความรู้ที่สามารถคิดพิจารณาอย่างถูกต้องด้วยเหตุผล ทำให้เห็นและเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างได้อย่างกระจ่างชัดทั้งในด้านการตลาด การเงิน การจัดการการผลิตและการบริการ อย่างไรก็ตาม การที่จะนำเอาความรู้มาใช้ให้เป็นประโยชน์แท้จริงได้ ต้องมีคุณธรรมมาเป็นแนวทางปฏิบัติ เช่น ความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ความตั้งใจในการดำเนินธุรกิจ มีความหนักแน่น อดทน ไม่ท้อถอย และความรอบคอบระมัดระวัง ซึ่งผู้ประกอบการจะสามารถเชื่อมโยงโดยนำความรู้มาคู่คุณธรรม เพื่อให้เกิดความสมดุลในทุกมิติ คือ มิติด้านทุนมนุษย์ มิติด้านทุนสังคม มิติด้านทุนสิ่งแวดล้อม และมิติด้านกายภาพ มีการพัฒนาจากหลักของการพึ่งตนเองให้เข้มแข็ง แล้วจึงพัฒนาขึ้นเป็นการแลกเปลี่ยน การรวมกลุ่มช่วยเหลือกัน

จนนำไปสู่การสังเคราะห์เกื้อกูล ร่วมมือกัน เพื่อดำเนินกิจการใดกิจการหนึ่งให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งสามารถประสานกับชุมชน สังคมอื่นได้อย่างดี ธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สามารถแข่งขันได้อย่างดีในตลาดโลกหรือไม่ เป็นหนึ่งในคำถามที่อยู่ในใจของใครๆ หลายๆ คนก่อนที่จะตอบคำถามเหล่านั้น เราคงต้องพิจารณากันก่อนว่าธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีลักษณะดังนี้

ลักษณะประการแรกคือ การให้ความสำคัญต่อ พนักงานเป็นอันดับต้น ลักษณะถัดมาคือ มีการลงทุนในการพัฒนาพนักงานอย่างต่อเนื่อง หลีกเลี่ยงการปลดพนักงานแม้ในยามวิกฤติ ซึ่งทำให้พนักงานมี “ใจ” ในการทำงาน มีความรู้สึกมีส่วนร่วมในองค์กรธุรกิจ และลักษณะประการสุดท้ายขององค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือ การลงทุนในการรักษาและพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนด้วยเงินหรือการลงทุนด้วยแรงก็ตาม โดยไม่เกรงว่ากำไรระยะสั้นจะน้อยลง

นอกเหนือจากนี้แล้วลักษณะที่เห็นเด่นชัดมากอีกประการแห่งองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก็คือ นิยมไทย ซึ่งจะแสดงออกในส่วนต่าง ๆ ของธุรกิจ

จากการศึกษาของกลุ่ม วิจัยภาวะผู้นำ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดลอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2547 คุณลักษณะทั้งสามประการเหล่านี้แท้จริงแล้วเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมร่วมแห่งองค์กรซึ่งเป็นรากฐานแห่งวัฒนธรรมแห่งองค์กรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้ธุรกิจแข่งขันได้ดีในตลาดโลกแน่นอนต้นทุนสินค้าเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง แต่คงเป็นปัจจัยที่นักธุรกิจควบคุมไม่ค่อยจะได้ เพราะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ที่ผันผวนเช่นกัน เช่น ค่าน้ำมัน ค่าแรงงานที่สูงขึ้น นอกเหนือจากนี้ประเทศอื่นๆ ที่มีค่าแรงงานต่ำมากเช่น จีน หรือแม้แต่เวียดนาม ก็เป็นคู่แข่งสำคัญของประเทศไทยในตลาดโลกเช่นกัน ดังนั้นการแข่งขันด้วยต้นทุนเพียงอย่างเดียวจึงไม่เพียงพออีกแล้วองค์กรธุรกิจไทยคงต้องหันมาแข่งขันกันด้านนวัตกรรมในสินค้าหรือบริการ สินค้าที่มีคุณภาพดีกว่าที่อื่น ราคาสูงก็มีคนซื้อ จากผลของการสำรวจความเห็นของ CEOs ทั่วโลกโดย IBM ในปี 2006 พบว่าแหล่งนวัตกรรมที่สำคัญที่สุดในองค์กรธุรกิจไม่ได้มาจากหน่วยวิจัยและพัฒนา ไม่ได้มาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ หรือแม้แต่บริษัทที่ปรึกษาต่าง ๆ แต่ CEOs เหล่านี้บอกว่าแหล่งนวัตกรรมที่สำคัญที่สุดในองค์กร คือ พนักงานซึ่งสอดคล้องกลับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เอาคนเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาการที่องค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีคุณธรรมกับพนักงานนั้น ทำให้พนักงานมีความสุขซึ่งพนักงานที่มีความสุขเท่านั้น ไม่ใช่พนักงานที่มีความทุกข์ ที่จะมี “ใจ” ที่จะพัฒนางานและองค์กรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้อีกขึ้นไปเรื่อย ๆ ถ้าพนักงานถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง หรือมีความทุกข์เพราะว่ามีหนี้สินล้นพ้นตัว พนักงานเหล่านี้คงไม่มีกำลังใจอะไรที่จะมาอุทิศตนให้กับการทำงาน

ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกที่จะกล่าวว่าองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ให้ความสำคัญกับพนักงานอย่าง จริงใจนั้น จะมีนวัตกรรมสูงมาก ไม่ว่าจะเป็นนวัตกรรมเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ หรือนวัตกรรมในกระบวนการทำงานทั้งหมดการมีนวัตกรรมทั่วทั้งองค์กรเช่นนี้ ทำให้ลอกเลียนแบบได้ยากมาก จึงทำให้มีความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกที่สูงมากเช่นกันค่านิยมอีกประการหนึ่งขององค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือการรักษาและพัฒนาสังคมและ

สิ่งแวดลอม ค่านิยมนี้มักจะปรากฏให้เห็นในองค์กรโดยทั่วไปเช่นการประหยัดทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ในโรงงานหรือในสถานที่ทำงานการส่งเสริมให้พนักงานออกไปพัฒนาสังคมซึ่งมีอยู่ให้เห็น โดยทั่วไปหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาครัฐกิจเอกชน กรณีศึกษาการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การของเครือซิเมนต์ไทย พ.ศ.2547-2548 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (บทคัดย่อ) เพื่อแสดงให้เห็นว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในทุกภาคส่วน แม้กระทั่งในหน่วยงานธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่ จึงได้นำเอาแนวทางการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และองค์การของเครือซิเมนต์ไทย ซึ่งเป็นองค์กรขนาดใหญ่ของไทยมาเป็นกรณีศึกษา โดยผู้วิจัยเริ่มจากความพยายามในการบูรณาการหลักคิดทฤษฎีทางวิชาการว่าด้วยการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และองค์กรที่ดีเชื่อมโยงเข้ากับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้พบว่าองค์กรที่ดีภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรประกอบด้วย 4 คุณลักษณะที่สำคัญ คือ 1) เป็นองค์กรที่มีผลิตภาพ 2) เป็นองค์กรที่มีความสามารถในการปรับตัว และ 3) เป็นองค์กรที่มีความชอบธรรมทางสังคมจากนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำกรอบคิดนี้มาวิเคราะห์กรณีการบริหารและการบริหารองค์กรที่ดี ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลายประการ อีกทั้งการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเครือซิเมนต์ไทยที่ผ่านมาก็มีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาองค์กร ให้สามารถเติบโตและฝ่าฟันรอดพ้นวิกฤตมาได้อย่างยาวนานเกือบหนึ่งศตวรรษ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และนำเสนอกับดักที่เป็นความเสี่ยงบางประการที่เครือซิเมนต์ไทยพึงระมัดระวัง และควรสร้างภูมิคุ้มกันอย่างมีเหตุมีผล เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต

ไพฑูรย์ พัชรอาภา (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความมั่นคงทางรายได้ของแรงงานภาคเกษตรกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกนิคมสร้างตนเอง โนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ตัวอย่างประชากรเป็นสมาชิกในโครงการรวมน้ำใจถวายในหลวง ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2542 จำนวน 317 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาความรู้ การปฏิบัติกิจกรรมและทัศนคติในการประกอบอาชีพทางเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างความมั่นคงทางรายได้ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงาน โครงการฯ ใช้เป็นมาตรการบรรเทาปัญหาการว่างงานแก่ผู้ถูกเลิกจ้าง ผู้ว่างงานที่อพยพกลับภูมิลำเนาเนื่องจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจในนิคมสร้างตนเอง โนนสัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 โดยสนับสนุนการขุดสระน้ำให้แก่สมาชิก และส่งเสริมการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้สมาชิกมีงานทำมีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวในลักษณะพออยู่พอกิน สมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ระดับปานกลาง สมาชิกที่มีทัศนคติเห็นด้วยระดับมากกว่าการประกอบอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสร้างความมั่นคงทางรายได้ให้แก่ครอบครัวของตนเองได้ โดยสมาชิกส่วนใหญ่แสดงความประสงค์ที่จะยึดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพทางการเกษตรต่อไป

กังสาดล อยู่วุ่ย (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พลวัตชุมชนชนบ้านเปรี๊ตในภายใต้แนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตัวอย่างประชากร คือ ชุมชนบ้านเปรี๊ตใน ต. ห้วยน้ำขาว อ.เมือง จ.ตราด ใช้วิธีการศึกษา

เชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์และแนวการสังเกต วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาพัฒนาการของชุมชนในด้านเศรษฐกิจ โดยศึกษาลักษณะและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจของชุมชนบ้านเป็ดในเริ่มจากระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมที่ผลิตเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน ต่อมามีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตและรูปแบบการผลิตเพื่อขาย โดยการปลูกพืชเศรษฐกิจและการสัมปทานป่าไม้ ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน สมาชิกส่วนหนึ่งได้มีความพยายามปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตและรูปแบบการผลิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบการผลิตแบบเกษตรทางเลือกเข้ามาปฏิบัติ การบริโภคที่ความเรียบง่ายโดยคำนึงถึงสุขภาพและสิ่งแวดล้อม มีการพัฒนาขีดความสามารถในการเรียนรู้อย่างเท่าทันในความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก ได้ใช้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในชุมชน ในการแบ่งสันปันส่วน ปัจจัยการผลิตให้แก่ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านและชุมชน การวิจัยได้พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านเป็ดใน คือ ผู้นำ กลุ่มและองค์กร กระบวนการเรียนรู้ ค่านิยม การดำเนินชีวิตด้านสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี ภูมิปัญญา ทรัพยากรธรรมชาติ และการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ และภาวะหนี้สิน

มยุรี เสือคำราม (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบประสิทธิภาพและระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างเกษตรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรกรรมกระแสหลัก ตัวอย่างประชากรเป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำนา จำนวน 100 ราย แบ่งเป็นผู้ที่ทำการเกษตรแนวเศรษฐกิจพอเพียง คือ ทำนาและทำกิจกรรมเกษตรอื่นอีก 2 ชนิด 50 ราย และผู้ที่ทำการเกษตรกระแสหลัก คือ ทำนาและรับจ้างนอกฤดูกาลทำนา 50 ราย ใน ต. เขาหินซ้อน อ. พนมสารคาม จ. ฉะเชิงเทรา วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเปรียบเทียบระหว่างเกษตรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรกรรมกระแสหลัก ในเรื่องประสิทธิภาพและระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกษตรกรรมกระแสหลัก เกษตรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกษตรกรรมกระแสหลัก กล่าวคือ เกษตรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีความประหยัดและก่อให้เกิดประโยชน์ คือ การปลูกข้าว รวมทั้งมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า และได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่า การประหยัดนี้สืบเนื่องมาจากระบบเกษตรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงสามารถลดปัจจัยการผลิตบางชนิดโดยการหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นระบบที่เกื้อกูลกัน นำไปสู่การพึ่งตนเองทั้งในด้านเศรษฐกิจ คือ ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุน มีเงินพอกินพอใช้จนถึงเหลือกินเหลือใช้ สร้างความมั่นคงและความอบอุ่นให้แก่ครอบครัว และด้านปัจจัยการผลิต เนื่องจากไม่ใช่ปัจจัยการผลิตภายนอก สามารถใช้ปัจจัยการผลิตภายในระบบ ทำให้ลดความเสี่ยงในการลงทุนทั้งตลาดปัจจัยการผลิตและตลาดผลผลิต คือ วัตถุประสงค์ในการเกษตรเพื่อการบริโภค จึงไม่จำเป็นต้องหวังขายสินค้าในตลาดผลผลิต ก็สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ 2) เกษตรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สูงกว่าเกษตรกรรมกระแสหลัก สืบเนื่องมาจากเป็นระบบที่ปลูกพืชหลายชนิดโดยเกษตรกร ไม่มีเวลาว่างนอกฤดูกาลเกษตร เกิดการเรียนรู้ระบบที่อาศัยอยู่พัฒนาทักษะการเกษตรของตนเองได้ ทั้งยังเมื่อเรียนรู้ระบบที่ตนเองอาศัยอยู่นานมากขึ้นก็

จะสามารถปรับปรุงพัฒนาระบบการผลิตให้มีศักยภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนี้จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกิดการพัฒนาทัศนคติเชิงบวกต่อระบบเกษตรกรรมของตนเอง ชุมชนสังคม และประเทศชาติ โดยการพัฒนาที่เกิดขึ้นทั้งหมดนี้เป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนามนุษย์เป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ การพัฒนาเริ่มภายในตนเองของเกษตรกรเองเป็นลำดับแรก แต่ค่อยขยายผลสู่สังคมรอบข้างต่อไป ในท้ายที่สุดสรุปว่า ระบบเกษตรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงนี้เป็นระบบที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยจะช่วยให้เกษตรกรสามารถพัฒนาภาคเกษตรกรรมให้ดีขึ้นได้ทางหนึ่ง และยังเป็นเกษตรยั่งยืน คือทั้งคนและระบบสามารถดำรงอยู่ได้ตลอดไป การเกษตรสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจในการดำรงชีพ และรักษาภาวะแวดล้อม ช่วยฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน เมื่อสิ่งแวดล้อมสมบูรณ์เกษตรกรย่อมมีสุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ

ศิริกุล คำรงมณี (2546: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับวิถีชีวิตแบบพุทธ วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาวิเคราะห์คำสอนของพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทว่ามีทัศนะทางเศรษฐศาสตร์อย่างไร โดยเปรียบเทียบกับเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า หลักคำสอนทางสายกลางของพุทธศาสนาเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับความพอดี และพอเพียง นอกจากนี้แนวคิดทางเศรษฐกิจของทั้งสองระบบ ยังนำไปสู่การแก้ปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาต่าง ๆ ของสังคมได้ โดยเป็นการแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาก่อนที่จะเกิด ด้วยการทำความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง โดยต้องเริ่มที่ใจหรือสัมมาทิฐีก่อน จากนั้นจึงนำไปสู่การปฏิบัติโดยยึดอยู่บนหลักของความพอประมาณ มีเหตุผลและพึ่งตนเองได้ โดยทุกคนสามารถเข้าสู่แนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงได้โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเกษตรกรเท่านั้น ในท้ายที่สุดงานวิจัยนี้เสนอว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สามารถเสริมส่วนที่เป็นข้อดีของเศรษฐกิจระบบทุนนิยม โดยผ่านทางคนในระบบที่ดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

สรุป

บทที่ 2 เป็นบทที่กล่าวถึงการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ประกอบด้วยแนวคิดด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม และแนวคิดการบริหารสมัยใหม่ ได้แก่ แนวคิดด้านการบริหารจัดการหลักธรรมาภิบาล และแนวคิดหลัก Balanced Scorecard และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเกิดขึ้นและการดำรงอยู่ของการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการโดยใช้ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (ขั้นตอน วิธีการ ระยะเวลา)
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร ตำรา วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีด้านการบริหารจัดการและการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักธรรมาภิบาล และหลัก Balanced Scorecard

ประชากรและตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลางที่ดำเนินธุรกิจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ดังนั้นจึงใช้วิธีการเลือกจากเขตในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จากข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐที่มีข้อมูลด้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถาม

1. ตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจในที่มีอัตราเงินลงทุนต่ำกว่า 1 ล้านบาท ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีขั้นตอนในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 สํารวจจำนวนผู้ประกอบการที่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากเอกสารของสำนักงานส่วนพระองค์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดตัวอย่างประชากร จากการคำนวณสูตรของ ยามาเม่ (Yamane) ที่ค่าความเชื่อมั่น 95% โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 5% คำนวณตัวอย่างประชากรได้ 450 ตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ เลือกจากผู้ประกอบการที่มีการดำเนินธุรกิจมากกว่า 5 ปีที่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ โดยมีขั้นตอนในการเลือกตัวอย่างประชากรดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เลือกจากกลุ่มผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามที่มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของการปฏิบัติตามตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด และน้อยที่สุด จากการปฏิบัติตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตกรุงเทพมหานคร สองเขตต่อ 1 คน รวม 25 คน ด้วยวิธีการจับฉลาก

ขั้นที่ 2 กำหนดประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ซึ่งได้จากแบบสอบถามที่มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) มากที่สุด และน้อยที่สุดมาใช้ในการสัมภาษณ์ โดยประเด็นที่นำมาใช้ในการสัมภาษณ์ในข้อที่เป็นข้อที่ทำมากที่สุด 2 ข้อ และข้อที่ทำน้อยที่สุด (การไม่ลักทรัพย์ การไม่พุดบด)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นในการปฏิบัติตามตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด ระดับค่อนข้างน้อย ระดับไม่ปฏิบัติเลย ดังนี้

1. แบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจในชีวิตประจำวันของนักธุรกิจจำนวน 1 ชุด โดยมีลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบตรวจคำตอบ (Check List) และเติมคำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการประกอบธุรกิจตามแนวคิดด้านการบริหารจัดการสมัยใหม่ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักธุรกิจ ในขอบเขต 6 ด้าน คือ

- 1) ด้านเศรษฐกิจ
- 2) ด้านสังคม
- 3) ด้านสิ่งแวดล้อม
- 4) ด้านวัฒนธรรม
- 5) ด้านหลักธรรมาภิบาล
- 6) ด้าน Balance Scorecard

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและ Balance Scorecard (BSC)

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 6 ระดับ ตามมาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้

ดำเนินธุรกิจในเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด	ได้ระดับคะแนน 6
ดำเนินธุรกิจในเรื่องนั้น ๆ มาก	ได้ระดับคะแนน 5
ดำเนินธุรกิจในเรื่องนั้น ๆ ค่อนข้างมาก	ได้ระดับคะแนน 4
ดำเนินธุรกิจในเรื่องนั้น ๆ ค่อนข้างน้อย	ได้ระดับคะแนน 3
ดำเนินธุรกิจในเรื่องนั้น ๆ น้อย	ได้ระดับคะแนน 2
ไม่ดำเนินธุรกิจในเรื่องนั้น ๆ เลย	ได้ระดับคะแนน 1

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังต่อไปนี้

5.56 – 6.00	หมายความว่า	ดำเนินธุรกิจในเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด
4.56 – 5.55	หมายความว่า	ดำเนินธุรกิจในเรื่องนั้น ๆ มาก
3.56 – 4.55	หมายความว่า	ดำเนินธุรกิจในเรื่องนั้น ๆ ค่อนข้างมาก
2.56 – 3.55	หมายความว่า	ดำเนินธุรกิจในเรื่องนั้น ๆ น้อย
1.56 – 2.55	หมายความว่า	ดำเนินธุรกิจในเรื่องนั้น ๆ น้อยมาก
1.00 – 1.55	หมายความว่า	ไม่ดำเนินธุรกิจในเรื่องนั้น ๆ เลย

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบธุรกิจของนักธุรกิจและประชาชน
2. สัมภาษณ์ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ เพื่อนำแนวคิดมาปรับปรุงในการจัดทำแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและนำมาตรวจสอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง พร้อมทั้งการหาค่า IOC เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน และนำไปหาค่าความเที่ยง (Retiability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) กำหนดค่าคุณภาพของเครื่องมืออยู่ในเกณฑ์ที่รับได้ คือ ค่าความเที่ยงไม่ต่ำกว่า 0.6 ผลปรากฏว่าได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม 0.9112
5. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยคำถามในประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด ระดับค่อนข้างน้อย ระดับไม่ปฏิบัติเลย โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา วารสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจในชีวิตประจำวันของนักธุรกิจ

2. นำข้อมูลที่ได้มีการผ่านขั้นตอนที่ทำการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม โดยเลือกเฉพาะคำตอบที่นักธุรกิจตอบแบบสอบถามที่มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของระดับการปฏิบัติตนมากที่สุด และน้อยที่สุดจากกลุ่มตัวอย่างรวม 15 คน มากำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์เพื่อหาปัจจัยในการปฏิบัติการดำเนินธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด และระดับค่อนข้างน้อย และระดับไม่ปฏิบัติเลย รวมทั้งข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการดำเนินการธุรกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับนักธุรกิจที่ตอบในประเด็นการปฏิบัติการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด และระดับค่อนข้างน้อย – ระดับไม่ปฏิบัติเลย

ผู้วิจัยจะทำการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการทำการ สัมภาษณ์เชิงลึกกับนักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 25 ตัวอย่าง โดยนำมาถอดเทป เรียบเรียงเป็นความเรียง แจกแจงความถี่ และนำมาสรุปปัจจัย และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การสัมภาษณ์เจาะลึกในการวิจัยนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างข้อคำถาม เป็นการตรวจสอบแนวความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องงานด้านการบริหารด้านการนำกลยุทธ์องค์กร โดยมี ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และหลัก Balanced Scorecard

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (ขั้นตอน วิธีการ ระยะเวลา)

1. ติดต่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการตามแนวคิดทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการติดต่อขอข้อมูลของผู้ประกอบธุรกิจที่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อขอรายชื่อของหน่วยธุรกิจ เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ได้ติดต่อด้วยหนังสือขอความร่วมมือไปยังองค์กรธุรกิจที่น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามใช้เวลาประมาณ 8 สัปดาห์ ในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน 2554

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินธุรกิจประจำวัน ของนักธุรกิจ จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม ด้วยการนำมาแจกแจงความถี่ ด้วยการใช่วิธีสถิติบรรยาย วิเคราะห์ค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจประจำวันของนักธุรกิจ ซึ่งใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า ผู้วิจัยนำมาหาค่าเฉลี่ย (X) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ความแปรปรวน โดยใช้ One way ANOVA โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสังคมศาสตร์

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยนำมาถอดเทปเรียงเรียงเป็นความเรียง แจกแจงความถี่สรุปผลการสัมภาษณ์ และรวบรวมข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตนให้เป็นไปตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การนำเสนอข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นค่าสถิติ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงที่เสนอให้เห็นถึงการดำเนินธุรกิจการค้าในด้านต่าง ๆ และในระดับอัตราการลงทุนที่แตกต่างกัน

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำเสนอในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่และสรุปเป็นความเรียง

สรุป

บทที่ 3 เป็นการนำเสนอระเบียบวิธีวิจัย โดยเป็นการกล่าวถึงวิธีการวิจัยในประเด็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ด้วยวิธีการสุ่มด้วยอาศัยหลักความน่าจะเป็นและมีความเชื่อถือได้ การสร้างเครื่องมือการวิจัย วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาสู่วิธีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำผลการวิเคราะห์ไปสู่การนำเสนอข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้วิจัยทำการศึกษานักธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจที่น้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ในการประกอบธุรกิจ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้านหลัก Balanced Scorecard

1.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจของนักธุรกิจระหว่างด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้านหลัก Balanced Scorecard

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจของนักธุรกิจ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยและข้อเสนอแนะของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจในระดับมากที่สุด ระดับค่อนข้างน้อย และระดับไม่ปฏิบัติเลยของนักธุรกิจ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักธุรกิจ

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
ตาราง 1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม (n=350)

ตัวแปร/ตัวชี้วัด	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดของกิจการ		
ต่ำกว่า 1 ล้านบาท	127	36.28
1-2 ล้านบาท	92	26.28
2-3 ล้านบาท	32	9.14
3-4 ล้านบาท	36	10.28
มากกว่า 4 ล้านบาท	63	18.00
ทุนจดทะเบียน		
ต่ำกว่า 1 ล้านบาท	159	45.42
1-2 ล้านบาท	156	44.57
2-3 ล้านบาท	17	4.85
3-4 ล้านบาท	12	3.42
มากกว่า 4 ล้านบาท	6	1.71
รูปแบบของกิจการ		
กิจการเจ้าของคนเดียว	123	35.14
ห้างหุ้นส่วน (จำกัด)	104	29.71
บริษัท จำกัด	85	24.28
อื่น ๆ	38	10.85
ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ		
น้อยกว่า 5 ปี	98	28.00
5-10 ปี	105	30.00
10-15 ปี	51	14.57
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	96	27.42
ผลการดำเนินงาน (ต่อปี)		
มีกำไรสุทธิมากกว่า 5 ล้านบาทขึ้นไป	80	22.85
มีกำไรสุทธิต่ำกว่า 4- 5 ล้านบาท	224	64.00

มีกำไรต่ำกว่า 5 ล้านบาท

46

13.14

จากตาราง 1 ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง ในประเทศไทย จำนวน 350 ตัวอย่าง โดยมีผลสรุปดังนี้ ขนาดกิจการ ต่ำกว่า 1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36 ขนาดกิจการ 2-3 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9 ทุนจดทะเบียน น้อยกว่า 1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 45 และ ทุนจดทะเบียนมากกว่า 1 ล้านบาท น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1 รูปแบบกิจการ กิจการห้างหุ้นส่วน (จำกัด) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97 และต่ำสุด รูปแบบอื่น ๆ คิดเห็นร้อยละ 10 ระยะเวลา 5-10 ปี มากที่สุด ร้อยละ 330 และต่ำสุด 10-15 คิดเป็นร้อยละ 14 และผลการดำเนินงาน มีกำไรต่ำกว่า 4 ล้านบาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64 และต่ำสุดมีกำไรมากกว่า 4 ล้านบาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจของนักธุรกิจในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้านหลัก Balance Scorecard

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในด้านเศรษฐกิจ

ข้อความ	ระดับของการนำไปใช้					ความหมาย
	ธุรกิจขนาดย่อม		ธุรกิจขนาดกลาง		รวม	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ใช้จ่ายให้เพียงพอกับอัตราผลตอบแทนที่ได้รับ	4.17	0.87	4.44	1.1	4.30	ค่อนข้างมาก
2. เลือกใช้สิ่งของโดยคำนึงถึงประโยชน์และความจำเป็น	4.46	0.97	4.69	0.89	4.57	มาก
3. ไม่ใช้จ่ายหรือใช้สิ่งของเกินความจำเป็นของธุรกิจ	4.76	0.90	4.73	0.83	4.74	มาก
4. ไม่มีภาระหนี้สินเกินตัว	5.42	0.89	5.24	0.94	5.33	มาก
5. ทำบัญชีรายรับ-จ่ายอย่างต่อเนื่อง	2.85	1.05	3.29	1.25	3.07	ค่อนข้างน้อย
6. ซ่อมแซมอุปกรณ์เมื่อชำรุด	4.06	0.69	4.29	0.97	4.17	มาก
7. ดำเนินธุรกิจตามหลักการด้านการบัญชีอย่างถูกต้อง	4.53	0.78	4.25	1.01	4.39	ค่อนข้างมาก
8. การตั้งงบประมาณเป็นไปตามแผนงาน	4.07	0.80	4.98	0.78	4.44	มาก
รวม	4.29	0.87	4.48	0.97	4.37	ค่อนข้างมาก

จากตาราง 2 แสดงว่า โดยรวมของกลุ่มตัวอย่างมีการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านเศรษฐกิจมาใช้ในการประกอบธุรกิจในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในประเด็นการเลือกใช้สิ่งของโดยคำนึงถึงประโยชน์และความจำเป็น ไม่ใช่จ่ายหรือใช้สิ่งของเกินความจำเป็นของธุรกิจ ไม่มีภาระหนี้สินเกินตัว ซ่อมแซมอุปกรณ์เมื่อชำรุด และ การตั้งงบประมาณเป็นไปตามแผนงาน

ตาราง 3 เฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจ จำแนกตามขนาดของกิจการ ในด้านสังคม

ข้อความ	ระดับของการนำไปใช้					ความหมาย
	ธุรกิจขนาดย่อม		ธุรกิจขนาดกลาง		รวม	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ขยันหมั่นเพียร	4.17	1.03	4.44	0.91	4.30	ค่อนข้างมาก
2. ตั้งใจทำงานเต็มที่	5.42	0.98	5.24	0.82	5.33	มากที่สุด
3. ใช้เวลาให้มีประโยชน์	4.53	0.91	4.25	1.01	4.39	ค่อนข้างมาก
4. ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน	2.85	1.03	3.29	0.96	3.09	ค่อนข้างน้อย
5. ให้คำแนะนำ	4.85	0.78	4.29	0.86	4.57	มาก
6. ให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน	4.07	0.88	4.98	0.83	4.52	ค่อนข้างมาก
7. ตัดสินใจอย่างมีสติ	4.34	1.02	4.34	1.02	4.34	ค่อนข้างมาก
8. ไม่เล่นการพนัน	4.85	0.87	4.29	1.04	4.57	มาก
9. ไม่ทะเลาะวิวาท	4.15	0.94	4.29	0.94	4.22	ค่อนข้างมาก
รวม	4.35	0.93	4.37	0.92	4.37	ค่อนข้างมาก

จากตาราง 3 แสดงว่า โดยรวมของผู้ประกอบการธุรกิจมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการด้านสังคมไปปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้ประกอบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติมากที่สุดที่ประเด็นตั้งใจทำงานเต็มที่ ปฏิบัติมาก ได้แก่ ให้คำแนะนำ และไม่เล่นการพนัน สำหรับการปฏิบัติค่อนข้างมาก ได้แก่ ขยันหมั่นเพียร ใช้เวลาให้มีประโยชน์ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน ตัดสินใจอย่างมีสติ และไม่ทะเลาะวิวาท

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจ จำแนกตามขนาดของกิจการ ในด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อความ	ระดับของการนำไปใช้					ความหมาย
	ธุรกิจขนาดย่อม		ธุรกิจขนาดกลาง		รวม	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1.สนใจติดตามสถานการณ์	4.85	1.54	4.29	1.45	4.57	มาก
2. ดูแลสมบัติส่วนรวม	4.59	1.02	4.98	1.09	4.78	มาก
3.รักษาสมบัติของชุมชน	4.53	1.16	4.25	1.01	4.39	ค่อนข้างมาก
4.ใช้น้ำอย่างประหยัด	4.87	1.02	4.98	1.09	4.92	มาก
5. ปรับอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศที่เหมาะสม	3.85	1.54	4.29	1.45	4.07	มาก
6. ทิ้งขยะในที่จัดไว้ให้	4.34	1.5	4.34	1.45	4.34	มาก
7.ลดใช้ถุงพลาสติก	4.53	1.16	4.25	1.01	4.39	ค่อนข้างมาก
รวม	4.51	1.27	4.48	1.22	4.49	ค่อนข้างมาก

จากตาราง 4 แสดงว่าโดยรวมของผู้ประกอบการธุรกิจน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ประกอบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติมากในประเด็น สนใจติดตามสถานการณ์ ดูแลสมบัติส่วนรวม ใช้น้ำอย่างประหยัด ปรับอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศที่เหมาะสม และทิ้งขยะในที่จัดไว้ให้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจ จำแนกตามขนาดของกิจการ ในด้านวัฒนธรรม

ข้อความ	ระดับของการนำไปใช้					ความหมาย
	ธุรกิจขนาดย่อม		ธุรกิจขนาดกลาง		รวม	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ภูมิใจในสินค้าไทย	4.07	1.02	4.98	1.09	4.52	มาก
2. ใช้สินค้าผลิตในประเทศ	4.33	1.26	4.64	1.31	4.48	ค่อนข้างมาก
3. ภูมิใจในวัฒนธรรมไทย	4.01	1.32	4.39	1.07	4.20	มาก
4. เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน	4.53	1.16	4.25	1.01	4.39	ค่อนข้างมาก
5. รมรงค์การแต่งกาย	4.07	1.02	4.98	1.09	4.44	มาก
6. ใช้ภาษาไทยได้ดี	4.53	1.16	4.25	1.01	4.38	ค่อนข้างมาก
7. ปฏิบัติตามกฎหมาย	4.44	1.23	4.56	1.56	4.38	ค่อนข้าง มาก
8. สินค้าที่ผลิตในประเทศ	4.34	1.5	4.34	1.45	4.34	ค่อนข้างมาก
รวม	4.29	1.20	4.54	1.20	3.84	ค่อนข้างมาก

จากตาราง 5 แสดงว่าโดยรวมของผู้ประกอบการธุรกิจน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านวัฒนธรรมมาใช้ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าในระดับมาก ได้แก่ ภูมิใจในสินค้าไทย ภูมิใจในวัฒนธรรมไทย รมรงค์การแต่งกาย นอกเหนือจากนั้นปฏิบัติในระดับค่อนข้างมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจ จำแนกตามขนาดของกิจการ ในหลักธรรมาภิบาล

ข้อความ	ระดับของการนำไปใช้					ความหมาย
	ธุรกิจขนาดย่อม		ธุรกิจขนาดกลาง		รวม	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ดำเนินธุรกิจภายใต้กฎหมายของประเทศ	4.07	1.02	4.98	1.09	4.52	ค่อนข้างมาก
2. รักษาผลประโยชน์ด้านภาษีอากร	4.33	1.26	4.24	1.31	4.28	ค่อนข้างมาก
3. . คำนึงถึงกฎหมายในการประกอบธุรกิจ	4.01	1.32	4.08	1.07	4.04	ค่อนข้างมาก
4. ให้ผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม	4.53	1.16	4.25	1.01	4.39	ค่อนข้างมาก
5. คำนึงถึงอัตราผลตอบแทนตามกฎหมายแรงงาน	4.53	1.11	4.25	1.01	4.39	ค่อนข้างมาก
7. มีระบบการประเมินที่โปร่งใส	4.44	1.23	4.56	1.56	4.51	ค่อนข้างมาก
8. ดำเนินนโยบายที่ตรวจสอบได้	4.34	1.51	4.34	1.45	4.34	ค่อนข้างมาก
9. ทุกคนในองค์กรพิจารณาหลักเกณฑ์ร่วมกัน	4.22	1.19	4.56	1.01	4.39	ค่อนข้างมาก
10. คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	4.44	1.23	4.59	1.56	4.51	ค่อนข้างมาก
11. การใช้ทรัพยากรร่วมกัน	4.44	1.01	4.66	1.01	4.55	ค่อนข้างมาก
รวม	3.94	1.09	4.05	1.09	3.95	ค่อนข้างมาก

จากตาราง 6 แสดงว่าโดยรวมนักธุรกิจมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักธุรกิจนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติค่อนข้างมากในทุกประเด็น

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจ จำแนกตามขนาดของกิจการ ในหลัก Balanced Scorecard มิติด้านการเงิน มิติด้านกระบวนการภายใน มิติด้านการเรียนรู้และ มิติด้านการเติบโต

ข้อความ	ระดับของการนำไปใช้					ความหมาย
	ธุรกิจขนาดย่อม		ธุรกิจขนาดกลาง		รวม	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. มีการวางแผนการเงินอย่างรัดกุม	4.79	0.98	4.98	1.09	4.88	มาก
2. การบริหารการเงินในรูปแบบคณะกรรมการ	4.33	1.26	4.24	1.01	4.28	ค่อนข้างมาก
3. การแสดงหลักฐานการเงินที่ตรวจสอบได้	4.88	1.32	4.08	1.07	4.48	มาก
4. บุคลากรทุกระดับเข้าใจการทำงานร่วมกัน	4.53	0.66	4.25	1.01	4.39	ค่อนข้างมาก
5. ทุกคนในองค์กรเข้าใจเป้าหมายเดียวกัน	4.67	1.02	4.98	1.09	4.82	มาก
6. บริหารบุคลากรอย่างกัลยาณมิตร	4.53	1.06	4.25	1.01	4.39	ค่อนข้างมาก
7. มีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน	4.44	1.01	4.56	1.12	4.50	ค่อนข้างมาก
8. ปรับวัฒนธรรมองค์กรร่วมกัน	4.46	1.00	4.51	0.99	4.48	ค่อนข้างมาก
9. สร้างกลยุทธ์การเติบโตอย่างยั่งยืน	4.53	0.86	4.25	0.98	4.39	ค่อนข้างมาก
10. พัฒนากลยุทธ์ธุรกิจอย่างมืออาชีพ	4.52	0.91	4.49	0.93	4.50	ค่อนข้างมาก
รวม	4.57	1.01	4.46	1.03	4.51	ค่อนข้างมาก

จากตาราง 7 แสดงว่าโดยรวมนักธุรกิจมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านหลัก Balanced Scorecard ไปปฏิบัติค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักธุรกิจนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติมากประเด็น การแสดงหลักฐานการเงินที่ตรวจสอบได้ และ ทุกคนในองค์กรเข้าใจเป้าหมายเดียวกัน และ

ผู้ประกอบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในระดับค่อนข้างน้อย ได้แก่ บริหารบุคลากรอย่าง
กัลยาณมิตร

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจใน
ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้านหลัก Balanced
Scorecard

ข้อความ	ระดับของการนำไปใช้					ความหมาย
	ธุรกิจขนาดย่อม		ธุรกิจขนาดกลาง		รวม	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
ด้านเศรษฐกิจ	4.29	0.87	4.48	0.97	4.37	ค่อนข้างมาก
ด้านสังคม	4.35	0.93	4.37	0.92	4.37	ค่อนข้างมาก
ด้านสิ่งแวดล้อม	4.51	1.27	4.48	1.22	4.49	ค่อนข้างมาก
ด้านวัฒนธรรม	4.29	1.20	4.54	1.20	3.84	ค่อนข้างมาก
หลักธรรมาภิบาล	3.94	1.09	4.05	1.09	3.95	ค่อนข้างมาก
หลัก Balanced Score card	4.57	0.01	4.46	1.03	4.51	ค่อนข้างมาก
รวม	4.33	1.06	4.40	1.07	4.11	ค่อนข้างมาก

จากตาราง 8 แสดงว่าโดยรวมนักธุรกิจมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในระดับ
ค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ประกอบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในระดับ
ค่อนข้างมาก โดยด้านที่มีค่าคะแนนมากที่สุด ได้แก่ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหลักที่
สอดคล้องกับด้านหลัก Balanced Scorecard รองลงมาได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม และต่ำสุดคือหลักธรรมาภิบาล
1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของนัก
ธุรกิจระหว่างด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรม หลักธรรมาภิบาล และหลัก
Balanced Scorecard (BSC)

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างด้านของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3.21	3	1.07	5.26*
ภายในกลุ่ม	8.91	44	0.20	
รวม	12.12	47		

* $p < 0.05$

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้ประกอบการมีการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ ไปใช้ใน.05 การดำเนินธุรกิจในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้าน Balanced Scorecard ของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจ

ด้าน	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านวัฒนธรรม	ธรรมาภิบาล	BSC
ด้านเศรษฐกิจ	1					
ด้านสังคม	0.47*	1				
ด้าน สิ่งแวดล้อม	0.04	0.43*	1			
ด้านวัฒนธรรม	0.06	0.13	0.56*	1		
ด้านหลักธรรมาภิบาล	0.05	0.42	0.27	0.57 *	1	1
หลัก Balanced Score card	0.09	0.41	0.44	0.52	0.51	0.50
ค่าเฉลี่ยของแต่ละด้าน	4.37	4.37	4.49	3.84	3.95	4.51

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้ประกอบการที่เป็นนักธุรกิจมีการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ ระหว่างด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ผู้ประกอบการมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันในด้านวัฒนธรรมแตกต่างจากสิ่งแวดล้อมและด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมแตกต่างจากด้านสิ่งแวดล้อมและด้านเศรษฐกิจ ด้านหลักธรรมาภิบาลแตกต่างจากด้านหลัก Balanced Scorecard

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจจำแนกตามขนาดของกิจการ

ตาราง 11 ข้อมูลเปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจของนักธุรกิจ
จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.16	2.00	0.58	2.25
ภายในกลุ่ม	36.37	141	0.26	
รวม	37.53	143		

* $p < 0.05$

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้ประกอบการธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจในระยะเวลาที่แตกต่างกัน มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ไม่แตกต่างกันในการดำเนินธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยและข้อเสนอแนะของการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบธุรกิจในระดับมากที่สุด ระดับค่อนข้างน้อย-ระดับไม่ปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง 12 แสดงการแจกแจงความถี่เกี่ยวกับปัจจัยและข้อเสนอแนะของการปฏิบัติการในการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด ในประเด็นไม่ดำเนินธุรกิจโดยกำหนดอัตราค่าไรเจนเกินความเป็นจริง

ปัจจัย	ความถี่ (N=25)	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (N=25)
1. การเชื่อมั่นในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	10	1. กฏระเบียบเคร่งครัด	11
2. การรู้จักประมาณตนเอง	6	2. ต้องเก็บของของตนเอง	9
3. การดำเนินธุรกิจตามหลักธรรมมาภิบาล	4	3. อยู่ในศีลธรรม	3
4. การปฏิบัติตามหลักจริยธรรม	2	4. ต้องปฏิบัติตามหลักศาสนา	2

จากตาราง 12 ผลการสัมภาษณ์นักธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยของการไม่ประกอบธุรกิจจากการกำหนดค่าไรเจนเกินความเป็นจริง โดยเรียงลำดับความถี่จากระดับมากไปหาน้อย พบว่า มีปัจจัยมาจากการเชื่อมั่นในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การรู้จักประมาณตนเอง การดำเนินธุรกิจตามหลักธรรมมาภิบาล และการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม และสำหรับข้อเสนอแนะเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยคือ กฏระเบียบเคร่งครัด ต้องเก็บของของตนเอง อยู่ในศีลธรรม และ ต้องปฏิบัติตามหลักศาสนา

ตาราง 13 แสดงการแจกแจงความถี่เกี่ยวกับปัจจัยและข้อเสนอแนะของการปฏิบัติการในการดำเนินธุรกิจ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด ในประเด็นการยึดหลักความเติบโตอย่างพอประมาณ และ ยั่งยืน

ปัจจัย	ความถี่ (N=25)	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (N=25)
1. การเลือกใช้สื่อโฆษณาที่เหมาะสมกับสินค้า	9	1. ใช้สื่อที่เหมาะสม	11
2. การเลือกกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสม	8	2. เลือกสินค้าให้เหมาะสม	8
3. การไม่โฆษณาเกินความเป็นจริง	7	3. เคารพลูกค้า	4
4. การกำหนดราคาสินค้าเหมาะสมกับคุณภาพ	1	4. ไม่เอาเปรียบลูกค้า	2

จากตาราง 13 ผลการสัมภาษณ์นักธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยของการไม่โฆษณาสรรพคุณสินค้าเกินความเป็นจริง โดยเรียงลำดับความถี่จากระดับมากที่สุดไปหาน้อย พบว่า การเลือกใช้สื่อโฆษณาที่เหมาะสมกับสินค้า การเลือกกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสม การไม่โฆษณาเกินความเป็นจริง และการกำหนดราคาสินค้าเหมาะสมกับคุณภาพ สำหรับข้อเสนอแนะเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ใช้สื่อที่เหมาะสม เลือกสินค้าให้เหมาะสม เคารพลูกค้า และไม่เอาเปรียบลูกค้า

ตาราง 14 แสดงการแจกแจงความถี่เกี่ยวกับปัจจัยและข้อเสนอแนะของการปฏิบัติการในการดำเนินธุรกิจ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด ในประเด็นการไม่ดำเนินกลยุทธ์แบบก้าวกระโดด

ปัจจัย	ความถี่ (N=25)	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (N=25)
1. การเลือกใช้กลยุทธ์ก้าวอย่างมั่นคง	10	1. ใช้สื่อที่เหมาะสม	13
2. การเลือกความพอดีในการดำเนินธุรกิจ	9	2. เลือกให้ถูกต้อง	6
3. การดำเนินธุรกิจแบบระมัดระวัง	4	3. เคารพลูกค้า	4
4. การกำหนดกลยุทธ์แบบพอประมาณ	2	4. ไม่เอาเปรียบลูกค้า	2

จากตาราง 14 ผลการสัมภาษณ์นักธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยของการสามารถนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ ในประเด็นต่าง ๆ คือ ไม่ดำเนินกลยุทธ์แบบก้าวกระโดด โดยเรียงลำดับความถี่จากระดับมากที่สุดไปหาน้อย พบว่า การเลือกใช้กลยุทธ์ก้าวอย่างมั่นคง การเลือกความพอดีในการดำเนินธุรกิจ การดำเนินธุรกิจแบบระมัดระวัง และการกำหนดกลยุทธ์แบบพอประมาณ สำหรับข้อเสนอแนะเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ใช้สื่อที่เหมาะสม เลือกให้ถูกต้อง เคารพลูกค้า และไม่เอาเปรียบลูกค้า

ผลการวิจัยจากแบบสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ เรื่อง การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจ โดยเลือกผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามที่มีค่าเฉลี่ยทั้งฉบับมีคะแนนมากที่สุด และน้อยที่สุดจากผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลาง จำนวน 25 ตัวอย่าง แบ่งประเด็นการสัมภาษณ์เป็น 3 ประเด็นในคำถามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจได้ในระดับมากที่สุด มีอะไรบ้าง ปัจจัยของการปฏิบัติตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในองค์กรช่วยให้ท่านดำเนินธุรกิจในระดับมากที่สุด และ ข้อเสนอแนะการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในประเด็นใดบ้าง

บทสรุปการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการขนาดกลาง เป็นหน่วยงานธุรกิจที่น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินธุรกิจในด้านความพอประมาณ บริษัทมีความพอประมาณในด้านการผลิตและรับคำสั่งซื้อสินค้า โดยเน้นการผลิตเพื่อกลุ่มลูกค้าชั้นดีที่มีช่องทางการขายชัดเจนกว่าการขาย

นอกจากนี้ยังสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในการพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงโดยกระจายตลาดเพื่อลดความเสี่ยง ควบคุมกระบวนการจัดหาวัตถุดิบโดยให้ราคาซัพพลายเออร์อย่างเหมาะสม เพื่อรักษาความสัมพันธ์ระยะยาว และสะสมเงินออม

บทสรุปบทสัมภาษณ์ ปัจจัยของการปฏิบัติตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในองค์กรมากที่สุด ดังนี้

ผู้ประกอบการได้นำ ความหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านเศรษฐกิจ ควบคู่กับการใช้หลัก Balance Scorecard ในเรื่องจัดทำบัญชีรายจ่ายต่อเนื่อง และ แสดงหลักฐานการเงินที่ตรวจสอบได้ และมีความพอประมาณในการแสวงหากำไร เช่น ยึดหลักความเสี่ยงปานกลางเพื่อกำไรปกติ โดยให้ความสำคัญเป็นธรรมต่อคู่ค้าทางธุรกิจ ผู้ถือหุ้น สังคม สิ่งแวดล้อม และพนักงาน ไม่เอาเปรียบบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้กำไรสูงสุด ยึดถือหลักการแบ่งปันและไม่เบียดเบียนเพื่อให้คู่ค้าทางธุรกิจดำรงอยู่ได้ ทำให้คู่ค้าไว้วางใจ และมีโอกาสธุรกิจใหม่มาเสนอ ขณะเดียวกันยังมีความพอประมาณในการก่อหนี้และขยายการลงทุน แม้บริษัทจะอยู่ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ โดยไม่ป้องกันความเสี่ยง ส่งผลให้บริษัทไม่สามารถชำระหนี้บางส่วนได้ตามกำหนด แต่ปัจจุบันบริษัทได้มีการปรับโครงสร้างหนี้ทั้งหมดและรักษาสัดส่วนหนี้ต่อทุนไม่ให้เกิน 2 ด้าน ความมีเหตุผล บริษัทรู้จักลูกค้า รู้จักตลาด รู้จักคู่แข่ง และรู้จักตนเอง โดยเข้าใจความสามารถหลักในการผลิต ทั้งยังใช้กระบวนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพในการขยายการผลิตไปยังประเทศที่มีค่าแรงงานถูกกว่าเพื่อรักษาการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ ขณะที่แรงงานไทยมีความประณีตสูง บทสรุปจากข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการ ดังนี้

การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของธุรกิจขนาดย่อม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
ความพอประมาณธุรกิจ

1. บริษัทมุ่งเน้นการใช้เงินทุนภายใน และขยายกิจการอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามกำลังทุน และความสามารถที่มีอยู่ โดยใช้ประสบการณ์ของทีมบริหารในการวางแผนงาน

2. กระบวนการผลิตมีประสิทธิภาพ โดยใช้พนักงานที่มีความรู้ความสามารถ
ความมีเหตุผล

1. ใช้ทรัพยากรในกระบวนการผลิตอย่างประหยัด ได้ประโยชน์คุ้มค่า และมีการจัดการอย่างฉลาด
พร้อมหาทางเพิ่มมูลค่า หรือมีการสร้างผลผลิตใหม่ขึ้นในชุมชนท้องถิ่น

2. เน้นการดำเนินงานด้วยนโยบายคุณภาพ โดยมีการบริหารการผลิตและการจัดการต่าง ๆ ที่ได้รับ
มาตรฐาน เช่น ระบบ HACCP, GMP, และ ISO 9001-2000

3. ดำเนินกิจการโดยสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์

4. มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

ด้านภูมิคุ้มกันที่ดี

1. มีการปรับปรุงและพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง

2. มีการกระจายความเสี่ยงและบริหารความเสี่ยง

ความรู้และคุณธรรม

1. มีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการผลิตสินค้าด้วยตนเอง

2. นำหลักวิชาการความรู้มาใช้ในการบริหารจัดการ ดำเนินธุรกิจอย่างเป็นระบบ

3. เน้นการบริหารสินค้าคงคลังที่เหมาะสมกับกำลังการผลิต

4. พัฒนาบุคลากรทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

5. ดำเนินธุรกิจด้วยคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาเปรียบผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจ

6. ดำเนินธุรกิจด้วยความอดทน ขยันหมั่นเพียร เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ

สรุป

บทที่ 4 เป็นผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ของนักธุรกิจที่น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ โดยได้นำเสนอผลการวิจัยเป็นตารางการวิเคราะห์ประกอบด้วย ผลข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยตามปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในภาพรวม ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างจากการเปรียบเทียบความแปรปรวนของปัจจัยต่าง ๆ และผลการแจกแจงความถี่ของผลการสัมภาษณ์ รวมทั้งบทสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลางที่น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบธุรกิจ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การเกิดขึ้นและการดำรงอยู่ของธุรกิจตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษากระบวนการเกิดขึ้นและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตัวอย่างประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้ประกอบธุรกิจขนาดย่อม และขนาดกลางที่ประกอบธุรกิจอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (Proportionated Stratified Random Sampling) จากกลุ่มผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลาง ที่ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 ตัวอย่าง และตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้จากการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม โดยคัดเลือกจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามที่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด เพื่อค้นหาปัจจัยและข้อเสนอแนะของการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากนักธุรกิจทั้งระดับย่อมและระดับกลาง ได้ตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์จำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เรื่อง การเกิดขึ้นและการดำรงอยู่ของนักธุรกิจตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 6 ระดับ จำนวน 78 ข้อ คณะผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 450 ชุด และได้รับคืน 350 ชุด และได้รับกลับคืนมาร้อยละ 89 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูล แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยใช้ One way ANOVA แล้วจึงนำเสนอข้อสรุปในรูปตารางประกอบการบรรยายเป็นความเรียง โดยทำการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ด้วยการเป็นคำถามปลายเปิด โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ปัจจัยของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุดในประเด็นการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินธุรกิจควบคู่กับหลักธรรมาภิบาลและหลัก Balanced Score Card ปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อย—ระดับไม่ปฏิบัติเลย

2. ข้อเสนอแนะการดำเนินธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในประเด็นการดำเนินธุรกิจด้านเศรษฐกิจ หลักธรรมาภิบาล และหลัก Balance Score Card

จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ แล้วนำเสนอในรูปตารางแจกแจง ความถี่สรุปเป็นความเรียงเกี่ยวกับปัจจัย และข้อเสนอแนะในการดำเนินธุรกิจให้ปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง การเกิดขึ้นและการดำรงอยู่ในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสรุปได้ 3 ประเด็น ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่วนรวมพบว่าการนำความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ปฏิบัติมากในด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และหลัก Balanced Scorecard ปฏิบัติค่อนข้างมาก ในด้านเศรษฐกิจหลักธรรมาภิบาล และหลัก Balanced Scorecard และเมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยของการปฏิบัติตนและดำเนินธุรกิจตามปรัชญาไปใช้ในการดำเนินธุรกิจในด้านสังคม หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักนิติธรรม และหลัก Balanced Scorecard ในมิติด้านกระบวนการภายในปฏิบัติค่อนข้างมากในด้านเศรษฐกิจ และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยของการปฏิบัติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านเศรษฐกิจมีการดำเนินธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็น ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้าน Balanced Score card โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านเศรษฐกิจ นักธุรกิจมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านเศรษฐกิจโดยรวมไปปฏิบัติค่อนข้างมากในการดำเนินธุรกิจในชีวิตประจำวัน โดยมีการปฏิบัติมากในประเด็นเกี่ยวกับการคำนึงถึงผลประโยชน์ตามหลักเหตุผลของการดำเนินธุรกิจ ตามความจำเป็นที่มีการวิเคราะห์ตามหลักการเชิงกลยุทธ์การตั้งรับ การป้องกันปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ

1.2 ด้านสังคม นักธุรกิจมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านสังคมโดยรวมไปปฏิบัติค่อนข้างมากในการดำเนินธุรกิจในชีวิตประจำวัน โดยมีการปฏิบัติมากในประเด็นเกี่ยวกับการคำนึงถึงผลประโยชน์ตามหลักเหตุผลของการดำเนินธุรกิจ ตามความจำเป็นที่มีการวิเคราะห์ตามหลักการเชิงกลยุทธ์การตั้งรับ การป้องกันปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ

1.3 ด้านสิ่งแวดล้อม นักธุรกิจมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมไปปฏิบัติค่อนข้างมากในการดำเนินธุรกิจในชีวิตประจำวัน โดยมีการปฏิบัติมากในประเด็นเกี่ยวกับการคำนึงถึงผลประโยชน์ตามหลักเหตุผลของการดำเนินธุรกิจ ตามความจำเป็นที่มีการวิเคราะห์ตามหลักการเชิงกลยุทธ์การตั้งรับ การป้องกันปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ

1.4 ด้านวัฒนธรรม นักธุรกิจมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านวัฒนธรรมโดยรวมไปปฏิบัติค่อนข้างมากในการดำเนินธุรกิจในชีวิตประจำวัน โดยมีการปฏิบัติมากในประเด็นเกี่ยวกับการ

คำนึงถึงผลประโยชน์ตามหลักเหตุผลของการดำเนินธุรกิจ ตามความจำเป็นที่มีการวิเคราะห์ตามหลักการเชิงกลยุทธ์การตั้งรับ การป้องกันปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ

1.5 ด้านหลักธรรมาภิบาล นักธุรกิจมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านหลักธรรมาภิบาล โดยรวมไปปฏิบัติค่อนข้างมากในการดำเนินธุรกิจในชีวิตประจำวัน โดยมีการปฏิบัติมากในประเด็นเกี่ยวกับการคำนึงถึงผลประโยชน์ตามหลักเหตุผลของการดำเนินธุรกิจ ตามความจำเป็นที่มีการวิเคราะห์ตามหลักการเชิงกลยุทธ์การตั้งรับ การป้องกันปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ

1.6 ด้านหลัก Balanced Scorecard นักธุรกิจมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการใช้หลัก Balanced Scorecard นักธุรกิจมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยรวมไปปฏิบัติค่อนข้างมากในการดำเนินธุรกิจในชีวิตประจำวัน โดยมีการปฏิบัติมากในประเด็นเกี่ยวกับการคำนึงถึงผลประโยชน์ตามหลักเหตุผลของการดำเนินธุรกิจ ตามความจำเป็นที่มีการวิเคราะห์ตามหลักการเชิงกลยุทธ์การตั้งรับ การป้องกันปัญหาการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ

2. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้านหลัก Balance Score card พบว่าผู้ประกอบการมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ประกอบการมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยหลักการด้านเศรษฐกิจ มีความแตกต่างจากหลักของการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่ใช้หลักธรรมาภิบาลและหลักการ Balanced Scorecard ไม่มากนัก จึงทำให้นักธุรกิจสามารถบริหารธุรกิจภายใต้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม

3. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ไม่แตกต่างในการดำเนินธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยจากแบบสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เรื่องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจ โดยเลือกจากกลุ่มนักธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางที่ตอบแบบสอบถามที่มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่าระดับคะแนนมากที่สุดและน้อยที่สุดจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีจำนวน 25 ตัวอย่าง มุ่งประเด็นการสัมภาษณ์เป็น 3 ประเด็น ตามระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านหลักธรรมาภิบาลด้านนิคธรรม หลัก Balanced Scorecard ในมิติด้านกระบวนการภายในองค์กร โดยมีรายละเอียดสรุปผลการสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การปฏิบัติมากที่สุดได้แก่การนำหลักการด้านเศรษฐกิจ และสังคม โดยพิจารณาจากการประกอบการที่ตั้งอยู่บนความไม่ประมาท และให้ความเอาใจใส่ต่อเพื่อนร่วมงานโดยปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานเหมือนคนในครอบครัวเดียวกัน

2. การปฏิบัติมากที่สุด คือการคำนึงถึงหลักคุณธรรม และหลักการด้านสิ่งแวดล้อมด้วยการเอาใจใส่ต่อการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้ผู้บริหาร โภคามีความเชื่อมั่นว่าธุรกิจนั้นไม่ตัดทวงผลประโยชน์ทางการค้าแต่ฝ่ายเดียว

3. การปฏิบัติค่อนข้างน้อย-ไม่ปฏิบัติเลย สิ่งที่ผู้ประกอบการปฏิบัติน้อยที่สุดคือการสร้างความเจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารต่างให้ความสำคัญกับการกำหนดกลยุทธ์ที่มีความเป็นกลางและลดความเสี่ยงให้น้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การเกิดขึ้นและการดำรงอยู่ของนักธุรกิจตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจ สามารถอภิปรายผลได้ 3 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยส่วนรวมนักธุรกิจส่วนใหญ่นำไปปฏิบัติในระดับมาก ซึ่งเป็นที่น่าพอใจแสดงให้เห็นถึงการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจนทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจของไทยมองเห็นความสำคัญของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านเศรษฐกิจ นักธุรกิจโดยส่วนรวมนำความรู้ในด้านนี้ไปปฏิบัติค่อนข้างมากในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นคำตอบที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับโครงการพัฒนาชุมชนของหน่วยงานภาครัฐ

1.2 ด้านสังคม ผู้ประกอบการนักธุรกิจโดยรวมนำความรู้ในด้านนี้ไปปฏิบัติมากในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งเป็นคำตอบที่น่าพอใจ เพราะการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านสังคมนี้หมายถึง การน้อมนำคุณธรรมของหลักการของศาสนามาเป็นกรอบในการดำเนินชีวิตตามหลักทางสายกลาง เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างร่างกายและจิตใจ

1.3 ด้านสังคม นักธุรกิจโดยส่วนรวมนำความรู้ในด้านนี้ไปใช้ในการดำเนินธุรกิจค่อนข้างมาก

1.4 ด้านวัฒนธรรม นักธุรกิจโดยส่วนรวมนำความรู้ในด้านวัฒนธรรมในการดำเนินธุรกิจไปในระดับที่พอใจ เพราะทั้งนี้เพราะสังคมไทยเป็นสังคมที่มีความเอื้ออาทรซึ่งกันและกันและพร้อมที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกันไม่ว่าในยามสุขหรือในยามที่บ้านเมืองประสบภัยพิบัติต่าง ๆ

1.5 ด้านหลักธรรมาภิบาล ในสังคมไทยได้นำหลักการบริหารธุรกิจโดยอาศัยหลักธรรมาภิบาลที่ประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรมความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า โดยได้ดำเนินอยู่ในกรอบของหลักประชาธิปไตย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปกครองด้วยระบบที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นไปตามหลักสากล เมื่อนำหลักการดังกล่าวนี้มาใช้ร่วมกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินธุรกิจย่อมทำให้องค์กรเกิดการประยุกต์สิ่งที่ยังประโยชน์ให้กับองค์กรได้อย่างยั่งยืน

1.6 ด้านหลัก Balanced Scorecard (BSC) การนำหลัก BSC ซึ่งประกอบด้วย มิติ

ด้านการเงินมิติด้านการบริหารภายใน มิติทางการเรียนรู้ และการเติบโต และมิติที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียงคือ มิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติของนักธุรกิจทำให้เกิดการสร้างจิตสำนึกและการดำเนินธุรกิจที่มีความเอื้ออาทรต่อผู้ทำงานร่วมกัน การไตร่ตรองในการสร้างธุรกิจให้มีความมั่นคง ไม่พหุผลามและคำนึงถึงความคุ้มค่าในทุกองค์ประกอบของการดำเนินธุรกิจ เพื่อป้องกันการผิดพลาดในการบริหารองค์กร

1. การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจระหว่างด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้านหลัก Balanced Score card พบว่านักธุรกิจได้นำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.5 โดยการปฏิบัติตนของผู้ประกอบการในด้านวัฒนธรรมแตกต่างจากสิ่งแวดล้อมและด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมแตกต่างจากด้านสิ่งแวดล้อมและด้านเศรษฐกิจ และการปฏิบัติตนตาม หลักธรรมาภิบาลแตกต่างจากด้านการบริหารตามหลัก Balanced Scorecard โดยมีการปฏิบัติตนในด้านหลัก Balanced Scorecard มากที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักธุรกิจจำเป็นต้องนำหลักการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ควบคู่กับหลักการเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ในภาคธุรกิจเอกชนนั้นถือเป็นภาคส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ แต่ปัจจุบันยังไม่เข้าใจมากนักว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะนำมาใช้ในภาค ธุรกิจได้ด้วยวิธีใด ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้แปลงหลักปรัชญาดังกล่าวออกมาเป็นรูปธรรมในการปฏิบัติ ได้แก่ การทำกำไรอย่างไรพอเพียง ยอมรับกำไรอย่างไรพอประมาณ และมีเหตุผล การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร คือมีความรับผิดชอบต่อสังคม หรือที่เรียกว่า Corporate Social Responsibility : CSR ด้านการมีส่วนร่วมของสังคม ความเสี่ยงของภาค ธุรกิจการเพิ่มทุนอย่างพอเพียงการลงทุนหรือร่วมทุน กับ ต่ า ง ป ร ะ เ ท ศ อ ย่ า ง พ อ เ พื้ ย ง ๑ ล ๑ สำหรับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในด้านเศรษฐกิจนั้นมีความแตกต่างกับสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะ หลักเศรษฐกิจพอเพียงนำมาใช้ในนโยบายการระดมทุนของบริษัทได้ คือพอประมาณ ไม่เสี่ยงเกินไป ใช้ความรอบคอบ การระดมทุนจากต่างประเทศก็เช่นกัน ทุนจากต่างประเทศต้องมาเทียบกับการระดมทุนภายในไม่พึ่งต่างประเทศมากเกินไป และถ้าพึ่งเทคโนโลยีหรือทุนต่างประเทศเพื่อให้อำนาจแข่งขันในตลาดโลกได้ ก็เป็นเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน คือไม่ปฏิเสธโลกาภิวัตน์ ที่สำคัญคือต้องไม่เกินกำลังขององค์กร

3. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจระดับย่อมกับระดับกลางที่แตกต่างกัน พบว่า นักธุรกิจในระดับย่อม มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ไม่แตกต่างกันในการ

ดำเนินธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะทั้งธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง ต่างต้องการประกอบการธุรกิจให้ประสบความสำเร็จเหมือนกัน โดยความสำเร็จของธุรกิจทั้งสองประเภท นั้นต้องการการเติบโตแบบหลีกเลี่ยงการกู้เงินจากแหล่งทุน โดยยึดหลักความพอประมาณโดยการเติบโตที่ ทำให้มีการเติบโตแบบพอประมาณถือเป็นการสร้างระบบป้องกันตนเองทางเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี ถือว่ามี ความสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงคือการยึดการลงทุนแบบมีความ เสี่ยงปานกลาง เพื่อให้ได้กำไรใน ระดับปกติ แทนที่จะเลือกลงทุนด้วยความเสี่ยงสูง ผลตอบแทนและกำไรที่สูง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การเกิดขึ้นและการดำรงอยู่ของธุรกิจในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่ได้มีการวิจัย สรุปผล และอภิปรายผลดังกล่าวมานี้ได้แสดงให้เห็นว่านัก ธุรกิจได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินธุรกิจอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ และมีการ ปฏิบัติในหลาย ๆ ด้าน และอยู่ในระดับที่ค่อนข้างมาก และในแต่ละกลุ่มนักธุรกิจยังดำเนินธุรกิจที่ไม่ แตกต่างกัน จากผลการวิจัยดังกล่าวคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการด้านการบริหารจัดการธุรกิจตามแนวคิดทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง มี ประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจสำหรับองค์กร ขนาดใหญ่ เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบหาแนวทางในการสร้างธุรกิจที่มีมูลค่าสูงตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง
2. ควรมีการวิจัยติดตามการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดย สถาบันการศึกษาควรเผยแพร่องค์ความรู้สู่นักศึกษาเพื่อให้เกิดการประพฤติปฏิบัติตนตามแนวคิดนี้อันจะ ก่อนการสร้างค่านิยมให้กับสังคมไทยร่วมกัน
3. ควรมีการปลูกฝังนักศึกษาด้านบริหารธุรกิจให้มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ จนเกิดเป็นกิจนิสัย
4. ควรสร้างและปลูกฝังแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นที่รับรู้ภายในชุมชน หมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนตระหนักต่อการยึดหลักการนี้ และน้อมนำไปปฏิบัติเพื่อให้ครอบครัวไม่ตกอยู่ใน กระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกจนหลงอยู่กับการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การนำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจสำหรับองค์กร ขนาดใหญ่ เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบหาแนวทางในการสร้างธุรกิจที่มีมูลค่าสูงตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง

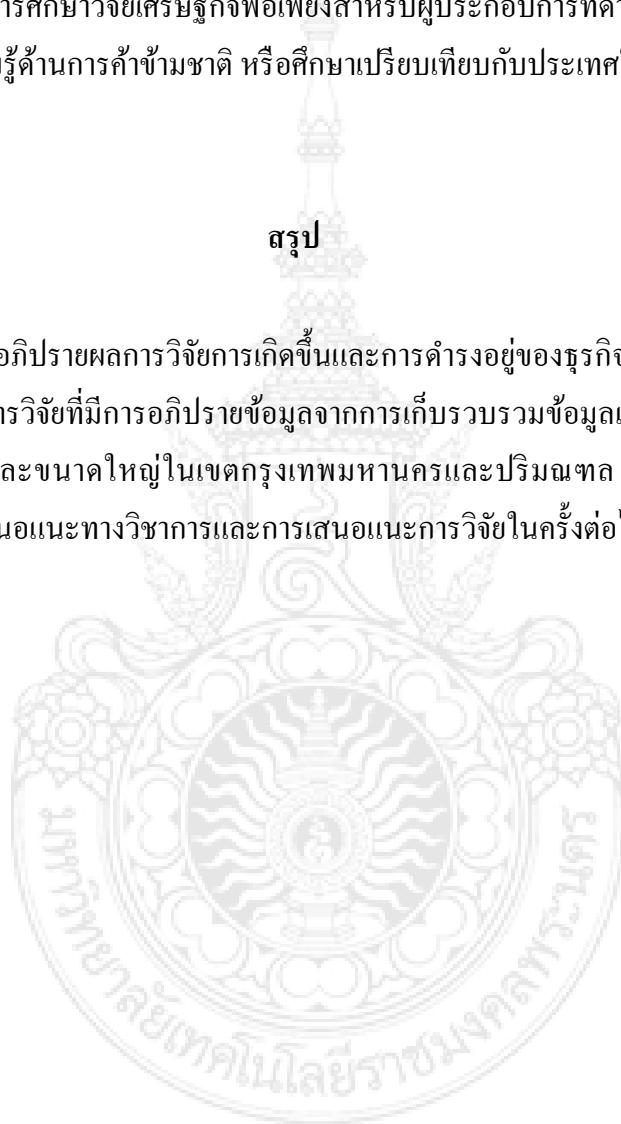
2. การมีการวิจัยติดตามผลการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากที่ได้มีการดำเนินธุรกิจไปสักระยะหนึ่งเพื่อให้สามารถทำให้การบริหารธุรกิจตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างยั่งยืน

3. ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะด้านบริหารธุรกิจให้มีการศึกษาด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการปูพื้นฐานการประกอบธุรกิจที่มีความเหมาะสมและลดความเสี่ยงของธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ.

4. ควรทำการศึกษาวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลองค์ความรู้ด้านการค้าข้ามชาติ หรือศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเดียวกันเพิ่มมากขึ้น

สรุป

บทที่ 5 เรื่องการอภิปรายผลการวิจัยการเกิดขึ้นและการดำรงอยู่ของธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้รวบรวมผลการวิจัยที่มีการอภิปรายข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากนักธุรกิจขนาดเล็กและขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยสรุปเป็นประเด็นจากผลการวิจัยนำไปสู่การเสนอแนะทางวิชาการและการเสนอแนะการวิจัยในครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

- กังสดาล อยู่เย็น (2544) พลวัตชุมชนบ้านเกร็ดในภายใต้แนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพัฒนาชุมชน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2548). เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร
 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการ
 พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
- คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, สำนักงาน.
 (2547). เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสาน
 งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. (2546). เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงกับการ
 วิเคราะห์ความหมายของนักเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ
 สาขาเศรษฐศาสตร์.
- เครือซิเมนต์ไทย. 2550 ก. เครือซิเมนต์ไทย (SCG) กับการดำเนินธุรกิจตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง.
 บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน). กรุงเทพฯ.
- สมบัติ กุสุมาวดี. 2549. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชน กรณีศึกษา
 การบริหารทรัพยากรมนุษย์เครือซิเมนต์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ. บริษัทปูนซิเมนต์ไทย
 จำกัด (มหาชน)
- สุขสรรค์ กันตะบุตร. 2550. การศึกษาการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ
 (รายงานฉบับสมบูรณ์). มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ.
- สุขสรรค์ กันตะบุตร. 2550. การศึกษาการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ/ สุขสรรค์
 กันตะบุตร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล. (ว 193201)
- อภิชัย พันธเสน. (2549). สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ:
 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อำพล เสนาณรงค์. (2548). การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริเพื่อความยั่งยืนระดับชุมชน
 วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 3,4 (ตุลาคม-ธันวาคม) 11-23.

เขาวเลิศ ขวัญเมือง (2542) เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ รางวัลชิงชนะเลิศ
ระดับชาติ อุดมศึกษา

รัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์, มุลินธิปรัชญาการพัฒนา : ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ
ปรากฏกาพิเศษ ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน วันที่ 6 พฤศจิกายน 2541.
กรุงเทพฯ มุลินธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์, 2541.

เรืองยศ จักรบุตร. (2536). การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้สูงอายุในชนบท:
กรณีศึกษาบ้านก้นผม หมู่ 21 ตำบลพระพุทธ อำเภอจักรราช จังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประชากรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
ศรินครินทร์วิโรฒ, มหาวิทยาลัย. (2543) “เอกสารประกอบการสัมมนา องค์ความรู้ในเรื่องความ
เข้มแข็งของชุมชน: จากปรากฏการณ์สู่ทฤษฎีสถานารก” โครงการพัฒนาดัชนีความเข้มแข็งของ
ชุมชน กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรินครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.

ไพรัตน์ เจริญรินทร์. (2524) การบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ไพฑูรย์ พัชรอาภา (2547) ความมั่นคงทางรายได้ของแรงงานภาคเกษตรกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจ
พอเพียง: ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกนิคมสร้างตนเองโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ คณะสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มนูญ มุกประดิษฐ์. (2541) “แต่ผู้เป็นมหาชน” มติชนเทคโนโลยีชาวบ้าน 11 (204): 5-7

มยุรี เสือคำราม (2546) การเปรียบเทียบประสิทธิภาพและระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่าง
เกษตรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรกรรมกระแสหลัก วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหา
บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรินครินทร์วิโรฒ

มงคล ด้านธานินทร์. (2541). เศรษฐกิจชุมชนเชิงระบบหลักการและแนวทางปฏิบัติ. เศรษฐกิจชุมชนแนวคิด
และยุทธศาสตร์ (โรงพิมพ์ท้องถิ่น) กรุงเทพฯ.

สามารถชาย จอมวิญญา. (2541). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง
ของ องค์กรประชาชนในเมือง. วิทยานิพนธ์, สาขาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544ก. รายงานการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัย
ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็ง. กรุงเทพฯ.

สรวิษฐ์ เปรมชื่น. (2542). เศรษฐศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีใหม่. เอกสารงานวิจัยปริญญามหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2542.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2530). การพึ่งพาตนเองเศรษฐกิจในชนบท ขั้นตอนที่ 1 : การกำหนดรูปแบบขั้นต้น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งประเทศไทย.

สมหมาย สาดทรัพย์. (2542). ความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของชาวพุทธ: ศึกษากรณี ชุมชนศรีชะอโศก อำเภอกันทรลักษ์. วิทยานิพนธ์, สาขาวิชาพัฒนาชุมชน สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

สุภางค์ จันทวานิช. (2537). วิจัยเชิงคุณภาพ กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุเมธ ตันติเวชกุล. (2543). “การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ” ข้าราชการครู.

สุภาพรรณ ณ บางช้าง. (2531). การพัฒนาองค์กรชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ.

อรสุดา เจริญรัต. (2543). การเกิดขึ้นและการดำรงอยู่และการปรับตัวของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย. วิทยานิพนธ์, สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

อัครพล วรรณสุทธะ. (2543). ภาวะผู้นำในการเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง: ศึกษากรณีเปรียบเทียบบ้านศิลารั้งกับบ้านถิ่นสำราญ อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี.

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิรุพรัตน์ ผลทวีโชติ
อาจารย์ประจำ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
2. ดร.เบญจพนธ์ มีเงิน
อาจารย์พิเศษ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. ดร.พิเชษฐ์ พรหมใหม่
อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จ.สงขลา

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถาม
- แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม

เรื่อง การเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของธุรกิจตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง แบบสอบถามการศึกษาในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเรื่อง การศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ

ตามแนวคิดด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้านหลัก

Balanced Score Card

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขนาดของกิจการ

- 1-2 ล้านบาท 2-3 ล้านบาท
- 3-4 ล้านบาท มากกว่า 4 ล้านบาท

ทุนจดทะเบียน

- ต่ำกว่า 1 ล้านบาท 1-2 ล้านบาท
- 2-3 ล้านบาท 3-4 ล้านบาท
- มากกว่า 5 ล้านบาท

รูปแบบของกิจการ

- กิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน (จำกัด)
- บริษัท จำกัด อื่น ๆ

ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

- น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี
- 10-15 ปี มากกว่า 15 ปีขึ้นไป

ผลการดำเนินงาน

- มีกำไรสุทธิมากกว่า 5 ล้านบาทขึ้นไป
- มีกำไรสุทธิต่ำกว่า 5 ล้านบาทลงมา
- ไม่มีกำไร/ไม่ขาดทุน
- ขาดทุน

ตอนที่ 2 แบบวัดระดับความคิดเห็น การศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ
คำชี้แจง ให้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด

- (6) มากที่สุด หมายถึง ปฏิบัติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด
เมื่อเกิด เหตุการณ์ขึ้นในการดำเนินธุรกิจ
- (5) มาก หมายถึง ปฏิบัติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องนั้น ๆ มาก
เมื่อเกิด เหตุการณ์ขึ้นในการดำเนินธุรกิจ
- (4) ค่อนข้างมาก หมายถึง ปฏิบัติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องนั้น ๆ ค่อนข้างมาก
เมื่อเกิด เหตุการณ์ขึ้นในการดำเนินธุรกิจ
- (3) ค่อนข้างน้อย หมายถึง ปฏิบัติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องนั้น ๆ ค่อนข้างน้อย
เมื่อเกิด เหตุการณ์ขึ้นในการดำเนินธุรกิจ
- (2) น้อย หมายถึง ปฏิบัติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องนั้น ๆ บางครั้ง
เมื่อเกิด เหตุการณ์ขึ้นในการดำเนินธุรกิจ
- (1) ไม่ปฏิบัติเลย หมายถึง ไม่ปฏิบัติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องนั้น ๆ เลย
เมื่อเกิด เหตุการณ์ขึ้นในการดำเนินธุรกิจ

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ					
	มากที่สุด 6	มาก 5	ค่อนข้างมาก 4	ค่อนข้างน้อย 3	น้อย 2	ไม่ปฏิบัติ 1
ด้านเศรษฐกิจ						
1. ใช้จ่ายให้เพียงพอกับอัตรา ผลตอบแทนที่ได้รับ						
2. เลือกใช้สิ่งของโดยคำนึงถึง ประโยชน์และความจำเป็น						
3. . ใช้จ่ายหรือใช้สิ่งของเกิน ความจำเป็นของธุรกิจ						
4. ไม่มีภาระหนี้สินเกินตัว						
5. ทำบัญชีรายรับ-จ่ายอย่างต่อเนื่อง						
6. ซ่อมแซมอุปกรณ์เมื่อชำรุด						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
ด้านสังคม 1. ขยันหมั่นเพียรในการประกอบธุรกิจ 2. ศึกษาอบรมความรู้เพิ่มเติม 3. บริหารเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด 4. ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน 5. ให้คำแนะนำ 6. ให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน 7. ตัดสินใจอย่างมีสติ 8. ไม่เล่นการพนัน 9. ไม่ทะเลาะวิวาท						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
ด้านสิ่งแวดล้อม 1. สนใจติดตามสถานการณ์ทางธุรกิจ 2. ดูแลและรักษาสมบัติส่วนรวม 3. ใช้น้ำอย่างประหยัด 5. ปรับอุณหภูมิที่เหมาะสม 6. จัดอุปกรณ์ทิ้งขยะให้เพียงพอ 7. ลดใช้ถุงพลาสติก						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
<p>ด้านหลักธรรมาภิบาล</p> <p>1. ดำเนินธุรกิจภายใต้กฎหมายของประเทศ</p> <p>2. รักษาผลประโยชน์ด้านภาษีอากร</p> <p>3. คำนึงถึงกฎหมายในการประกอบธุรกิจ</p> <p>5. ให้ผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม</p> <p>6. คำนึงถึงอัตราผลตอบแทนตามกฎหมายแรงงาน</p> <p>7. มีระบบการประเมินที่โปร่งใส</p> <p>8. ดำเนินนโยบายที่ตรวจสอบได้</p> <p>9. ทุกคนในองค์กรพิจารณาหลักเกณฑ์ร่วมกัน</p> <p>10. คำนึงถึงการให้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า</p> <p>11. การใช้ทรัพยากรร่วมกัน</p>						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	ไม่ปฏิบัติ
<p>ด้านหลัก Balanced Score Card</p> <p>1. มีการวางแผนการเงินอย่างรัดกุม</p> <p>2. การบริหารการเงินในรูปแบบคณะกรรมการ</p> <p>3. การแสดงหลักฐานการเงินที่ตรวจสอบได้</p> <p>4. บุคลากรทุกระดับเข้าใจการทำงานร่วมกัน</p> <p>5. ทุกคนในองค์กรเข้าใจเป้าหมายเดียวกัน</p> <p>6. บริหารบุคลากรอย่างกัลยาณมิตร</p> <p>7. มีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน</p> <p>8. ปรับวัฒนธรรมองค์กรร่วมกัน</p> <p>9. สร้างกลยุทธ์การเติบโตอย่างยั่งยืน</p> <p>10. พัฒนากลยุทธ์ธุรกิจอย่างมืออาชีพ</p>						

ขอขอบคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของธุรกิจตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
คำชี้แจง แบบสอบถามการศึกษาในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักธุรกิจ

.....

ประเด็นที่ผู้ประกอบการตอบแบบสอบถามการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด ระดับค่อนข้างน้อย และระดับไม่ปฏิบัติเลย

1. ท่านคิดว่าแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจได้ในระดับมากที่สุด มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. ปัจจัยของการปฏิบัติตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในองค์กรของท่านช่วยให้ท่านดำเนินธุรกิจในระดับมากที่สุด

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะการดำเนินธุรกิจให้ปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในประเด็นใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามสัมภาษณ์

ประวัติคณະนักวิจัย

อาจารย์ศรีสุดา อยู่แย้มศรี จบการศึกษาระดับปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง รับราชการในตำแหน่งอาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นะมิ จบการศึกษาระดับปริญญาเอก จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง รับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ และดำรงตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ และวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศนีย์ โพธิ์สรณ์ จบการศึกษาระดับปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

อาจารย์มนัส บุญวงศ์ จบการศึกษาระดับปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม รับราชการในตำแหน่งอาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ และดำรงตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร